

S

CENY CHALUP V ČESKU VYLETĚLY. PRŮMĚRNĚ STOJÍ UŽ 1,5 MILIONU



14 NEPRÁVEM OPOMÍJENÝCH STAVEBNÍCH SKVOSTŮ NAPŘÍČ ČESKÝMI REGIONY
DESIGN VE VINOHRADECH: PŘEHLED POUTAVÝCH STAVEB, KTERÉ ZDOBÍ MORAVSKÉ VINICE

PLASTOVÁ, DŘEVĚNÁ,
HLINÍKOVÁ, DŘEVOHLINÍKOVÁ
OKNA A VCHODOVÉ DVEŘE

POSUVNÉ SYSTÉMY

INTERIÉROVÉ DVEŘE

STÍNĚNÍ



**VEKRA NA KLÍČ = SYSTÉMOVÉ ŘEŠENÍ
PRO MAXIMÁLNÍ ŽIVOTNOST CERTIFIKOVANÉ TÜV NORD**

**11 UNIKÁTNÍCH
SHOWROOMŮ V ČR:**

Praha 2x, Plzeň, Cheb,
České Budějovice, Ústí n. L.,
Liberec, Hradec Králové, Brno,
Olomouc, Ostrava





Český
produkt

- rychlá montáž
- extrémní životnost
- odolnost a spolehlivost
- bezúdržbovost
- high-tech materiál
- cenově dostupné

Lávka Čelákovice / realizováno 2020

Lávky malého rozpětí do každé české obce

Lávky malého rozpětí z ultra — vysokohodnotného betonu UHPC tvoří ucelený konstrukční systém mostů pro pěší a cyklisty. Tento systém plně využívá potenciál jednoho z nejmodernějších stavebních materiálů.

Základní vlastnosti:

- prefabrikovaný nosník z UHPC
- délka do 20 metrů a variabilní šířka
- pro zatížení 500 kg/m² a přejezd vozidla 12 tun

Nabízíme:

- kompletní řešení na klíč včetně projektu
- výstavbu nové lávky
- rekonstrukci nebo nahrazení stávající lávky

Pro více dotazů napište na email: lavky@ksprefa.cz
nebo zavolejte na +420 737 256 699



www.ksprefa.cz



06 TÉMA
CHALUP NA PRODEJ JE MÉNĚ NEŽ V PŘEDEŠLÝCH
LETECH, CENY ALE RAKETOVĚ VYSTŘELILY

12 REKONSTRUKCE
MÍSENÍ STARÉHO A NOVÉHO VYTVÁŘÍ
V PODKRKONOŠÍ MODERNÍ BYDLENÍ

26 REGIONY
OBJEVOVAT STAVBY, KTERÉ SE NEVEJDOU
DO PRŮVODCŮ, MŮŽE I V DNEŠNÍ INFORMAČNÍ
DOBĚ PŘINÁŠET VZRUŠENÍ Z OBJEVOVÁNÍ

36 DESIGN
ROSTOUCÍ ZÁJEM TURISTŮ DÁVÁ VZNIKOUT
MODERNÍM VINAŘSKÝM DOMŮM I CITLIVÝM
REKONSTRUKCÍM PŮVODNÍ ARCHITEKTURY

44 ROZHOVOR
S ARCHITEKTEM KAMILEM MRVOU O KOMUNÁLNÍ
POLITICE A REVITALIZACI CENTRA OBCE, KDE ŽIJE

52 WELLNESS
JAK SI DOMA VYBUDOVAT OÁZU KLIDU
A RELAXACE, PORADÍ ODBORNÍCI

62 ROZHOVOR
TRENDY V ZELENÝCH BUDOVÁCH SE MĚNÍ.
VYPNĚTE KLIMATIZACI A OTEVŘETE OKNA

70 ZAHRADY
MOŽNÁ VÁS PŘEKVAPÍ, ŽE SOUSED NEMÁ
ZAHRADU ZANEDBANOU, ALE SNAŽÍ SE
O TU PŘÍRODNÍ



Magazín vydavatelství **Economia** • samostatně neprodejný • Datum vydání • 12. 4. 2021 • Redakce komerčních příloh • Pernerova 673/47, 186 00 Praha 8 • komercni.prilohy@economia.cz
Ředitel speciálních projektů • Aleš Mohout • Vedoucí speciálního obsahu • Jan Zálusky, jan.zalusky@economia.cz • Vedoucí vydání • Markéta Prokšánová, marketa.proksanova@economia.cz
Layout a DTP • Jolana Petříková • Manažeri inzerce • Jan Sapožnikov, tel.: 777 239 336 • Marie Bočková, tel.: 724 763 328 • Foto Shutterstock, archiv redakce

INZERCE

EK013535-1

KUCHYNĚ
gorenje

Technologie provázané
kulinářskou fantazií



HRDĚ K VAŠIM SLUŽBÁM



UŽITKOVÉ VOZY FORD

Jsou oporou vašeho podnikání. Dodávky Transit a pick-up Ranger. Navštivte autorizovaného prodejce nebo specializované Transit Centrum a zjistěte, proč je Ford už 6 let po sobě nejprodávanější značkou užitkových vozů v Evropě.



ZÁKLAD PODNIKÁNÍ

Užitkové vozy Ford jsou 6 let v řadě jedničkou z pohledu tržního podílu v součtu 20 evropských (EU) trhů, ve Velké Británii pak již 56 let.

Nabídka chalup na prodej prořídla, ceny raketově vzrostly

Text | Martina Marečková
Foto | Shutterstock, RE/Max One



S

prvními náznaky jara se zvyšuje zájem lidí o koupi chalupy. Letos je ale výběr podstatně chudší. Nejnavštěvovanější tuzemský realitní portál Sreality.cz zaznamenal oproti loňsku propad nabídky rekreačních nemovitostí o polovinu. Razantní pokles nabídky začátkem letošního roku pocítily další realitní servery a oslovené realitní kanceláře.

Chalupy a chaty mizí pod rukama makléřů posledních zhruba pět let. V posledním roce zvedla poptávku covidová pandemie, a zatímco někteří vlastníci se snaží situace využít a vytěžit z prodeje co nejvíce, jiní si prodej rozmysleli a nechávají si nemovitosti pro vlastní potřebu.

„Při meziročním srovnání počtu inzerátů na prodej i pronájem chat a chalup jsme v lednu evidovali zhruba o polovinu méně inzerátů,”



říká Hana Kořínková, manažerka týmu inzertních služeb Sreality.cz. Jestliže v lednu měl zmíněný portál v nabídce přibližně 1300 takových inzerátů, před rokem to bylo 2600. A v polovině března bylo v celé republice jen něco přes 900 chat a chalup na prodej a 30 na pronájem.

V -15 °C PŘIŠLO NA MONÍNEC PŘES DESET ZÁJEMCŮ

Řada finančně zajištěných rodin během koronavirové pandemie zatoužila po druhém domově. „Lidé zjistili, že chtějí k životu více prostoru, nemohou cestovat na dovolené, proto chtějí chaty nebo rodinné domky, které využijí k rekreaci,“ komentuje Robert Hanzl, generální ředitel sítě realitních kanceláří Next Reality. „Díky dostupnosti úvěrů chce hodně lidí kupovat, jen není co,“ dodává. Společnost Next Reality podle něj v loňském roce prodala prakticky vše, co inzerovala. Tradičně nejsilnější měsíce na prodeje chat a chalup jsou duben, květen a červen. Aktuálně se vzhledem k situaci prodávají neustále.

S tím souhlasí i Richard Kašpar, majitel jihočeské realitní kanceláře Re/Max One. „Letos neplatí pravidlo, že chalupa je v zimě téměř neprodejná. Prodali jsme úplně všechno, i to, co by dříve kupujícími nedávalo smysl,“ popisuje Kašpar. Makléřům se ozývá více seriózních kupujících, přičemž řada z nich je schopna platit hotově. Kašparovi přijelo v lednu v minus 15 stupních na prohlídku chalupy u Monínce jedenáct zájemců a nedlouho poté za ni jeden z nich zaplatil 1,75 milionu korun. „Jsem přesvědčen, že před rokem by se za tuto cenu neprodala,“ říká Kašpar.

Tento makléř přitom obvykle klientům doporučuje, aby načasovali prodej chalupy na jaro. Tím se zvyšuje šance, že se prodejní cenu podaří navýšit. Koronavirová pandemie z jeho zkušenosti zvedla ceny chat a chalup o 20 i více než 30 procent. Třeba chalupy na horách majitelé příliš neprodávají, což rovněž přispívá k růstu cen rekreačních nemovitostí jako takových.

To potvrzuje i Radek Farkaš, majitel liberecké Re/Max Gold, který má zkušenosti s prodejem nemovitostí v turisticky oblíbených destinacích, jakými jsou Kořenov či Harrachov v Krkonoších. „Jestliže dříve se tu dal koupit apartmán o velikosti 2+kk za tři miliony korun, dnes stojí kolem pěti milionů,“ uvádí Farkaš. To v případě nového projektu v Kořenově s deseti apartmány s plánovanou kolaudací letos na jaře vychází na 70 tisíc korun za metr čtvereční. Apartmány už přitom z inzertní nabídky zmizely. „Lidé nevědí, co s penězi. A není to o zajištění vlastního bydlení, ale o investici,“ říká Farkaš s tím, že 65 procent jeho klientů platí v hotovosti. V top horských lokalitách je nabídka rekreačních objektů velmi omezená i kvůli tomu, že svažitý terén a chráněná krajinná oblast do značné míry omezují zástavbu, podotýká makléř. ▶

Klimaticky neutrální vrata a dveře za akční cenu

INZERCE

Garážová vrata
vč. pohonu

od **21990 Kč***

Domovní dveře
bez bočního dílu

od **32999 Kč***

- Sekční garážová vrata RenoMatic za příplatek s bezpečnostní třídou RC 2 a českým certifikátem
- Akční bezpečnostní domovní dveře standardně se stupněm bezpečnosti RC 2 / RC 3
- Prospěšné pro naše klima, hezké a bezpečné řešení pro Váš domov



*Nezávazné cenové doporučení bez vyměření pro akční velikosti včetně 15% DPH. Platné do 31.12.2021 u všech zúčastněných prodejců v České republice. Více informací na stránkách www.hormann.cz

HÖRMANN
Dveřní a vratové systémy

► ZDRAŽOVALO SE NEJVÍCE V KRKONOŠÍCH A JIZERKÁCH

Například přes Bezrealitky.cz se letos v lednu prodalo 154 chat a chalup, přičemž ve stejný měsíc loni to bylo 37 objektů tohoto typu. Ředitel Bezrealitky.cz Hendrik Meyer investici do nemovitosti na horách věří. „Cena bude i s ohledem na turistiku krátkých vzdáleností, která v příštích letech přivede ještě více Němců, Rakušanů nebo Poláků, nadále výrazně růst,“ míní Meyer. Podle něj v budoucnu porostou i ceny starších městských domů před rekonstrukcí v podhorských obcích.

Na Bezrealitky.cz se ceny objektů před začátkem jarní sezony zvyšují asi o pětinu. „Celkově sledujeme u těch nejatraktivnějších nemovitostí za poslední tři roky zhruba zdvojnásobení prodejní ceny,“ říká Meyer.

Podle Sreality.cz došlo za poslední rok k růstu ceny za metr čtvereční chat a chalup ve většině krajů, a to až o 20 procent. Nejvíce se zdražovalo v Jizerských horách, Krkonoších a Orlických horách. Jiří Chládek z lanškrounské realitní kanceláře Re/Max zase pozoruje za poslední asi rok a půl stoprocentní

3x

více nemovitostí se prodá ve středních Čechách oproti ostatním krajům, kde se prodávají desítky nemovitostí.

4

milióny korun je průměrná cenovka nejvíce prodávaných chalup.

růst cen chat a chalup v okolí Dolní Moravy na rozhraní Orlických hor a Jeseníků.

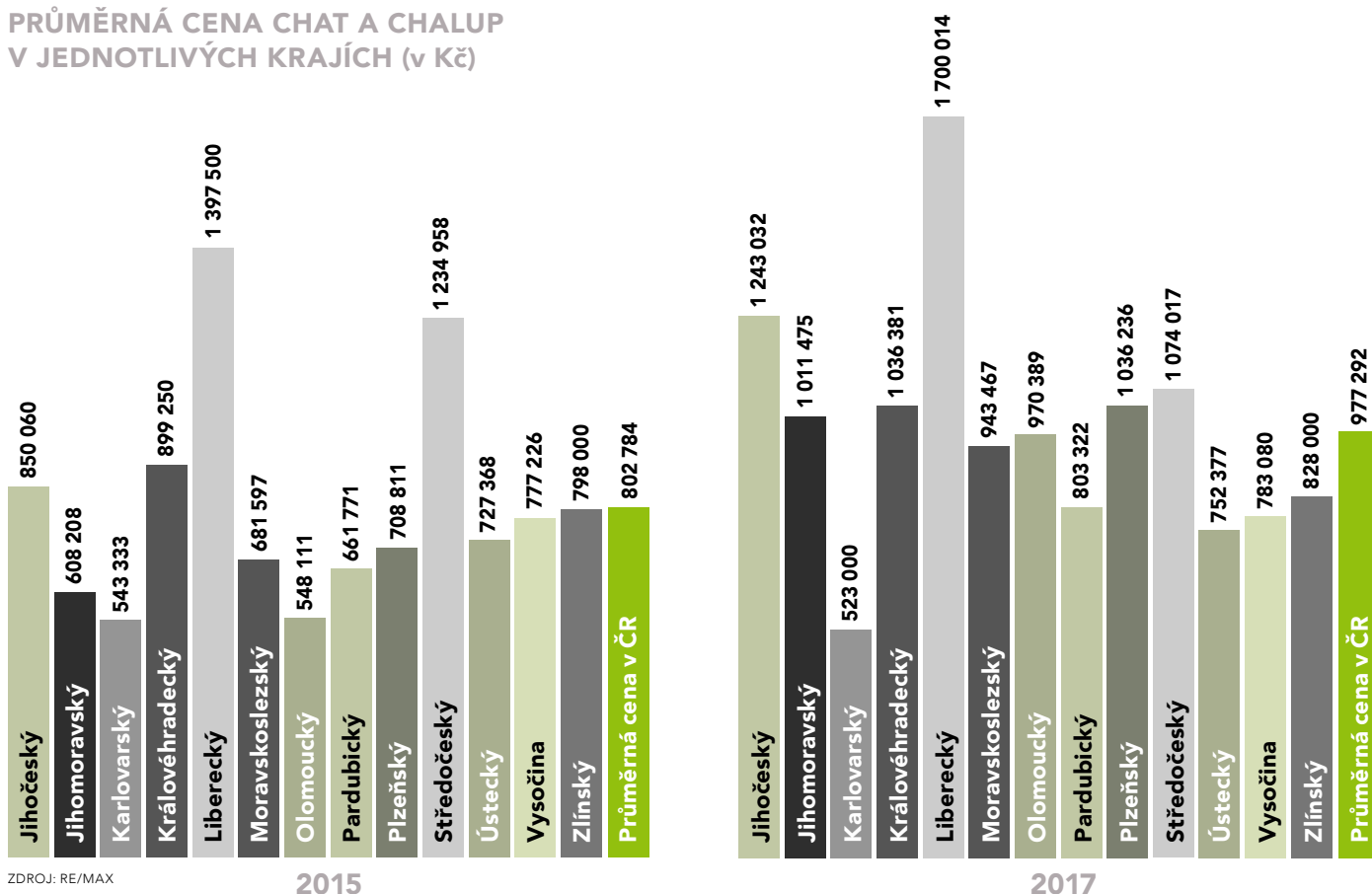
Chalupy v atraktivních lokalitách, zejména před rekonstrukcí, vyhledávají cíleně investoři. Pokud jich vlastní alespoň pět, dokážou se jejich pronájmem snadno uživit. „Chalupa pro dvě rodiny stojí na týden 30–40 tisíc a s její obsazeností alespoň půl roku v roce zpravidla nebývá problém,“ popisuje své zkušenosti Chládek. Ten ročně zprostředkuje prodej několika desítek chat a mezi jeho stálé klienty patří i několik investorů.

Chládkovi chodí na prohlídky desítky zájemců a pěknou chalupu je možné prodat i do týdne. „Lidé, kteří chtějí chalupu v místě, kam jsou zvyklí jezdit, hledají rok i dva,“ říká. Častěji se prodává formou elektronické aukce, s jejíž pomocí lze dosáhnout vyšší ceny. V některých případech vlastníci prodají tomu, kdo platí hotově.

KOUPILA SE I CHATA V ZÁPLAVOVÉ OBLASTI

Na odbyt jdou však dobře i rekreační nemovitosti v okolí Prahy. Například M&M Reality v lednu zpro-

PRŮMĚRNÁ CENA CHAT A CHALUP V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH (v Kč)



ZDROJ: RE/MAX

středkovala prodej chaty o velikosti 45 metrů čtverečních ve Všenorech v dezolátním stavu v záplavové oblasti. Kupec za chatu včetně pozemku 300 metrů čtverečních zaplatil 1,8 milionu korun. „Loni by reálná prodejní cena činila 1,3 milionu a na začátku roku 2019 ještě o 300 tisíc méně,“ ilustruje Jan Martina, oblastní ředitel M&M Reality pro Prahu.

Chaty jsou obecně žádanější, protože jsou cenově dostupnější než chalupy. „Plocha ani stav často nehrají roli, neboť noví majitelé počítají se zásadnějšími rekonstrukcemi nebo přestavbou,“ komentuje Meyer z Bezrealitky.cz. Zájemci však požadují pozemek, ideálně nad 350 metrů čtverečních.

Podle Kašpara z Re/Maxu jde do nabídky méně nemovitostí i proto, že se je lidé snaží prodat sami v okruhu svých známých. A to i přesto, že veřejným prodejem nebo elektronickou aukcí lze obvykle dosáhnout vyšší prodejní ceny. Kašpar se setkal s tím, že se v chatařské oblasti prodával objekt přes známé. Komunita přátel, která se tam za dlouhá léta vytvořila, se totiž obávala příchodu někoho cizího, kdo by pak mohl chatu krátkodobě pronajímat.

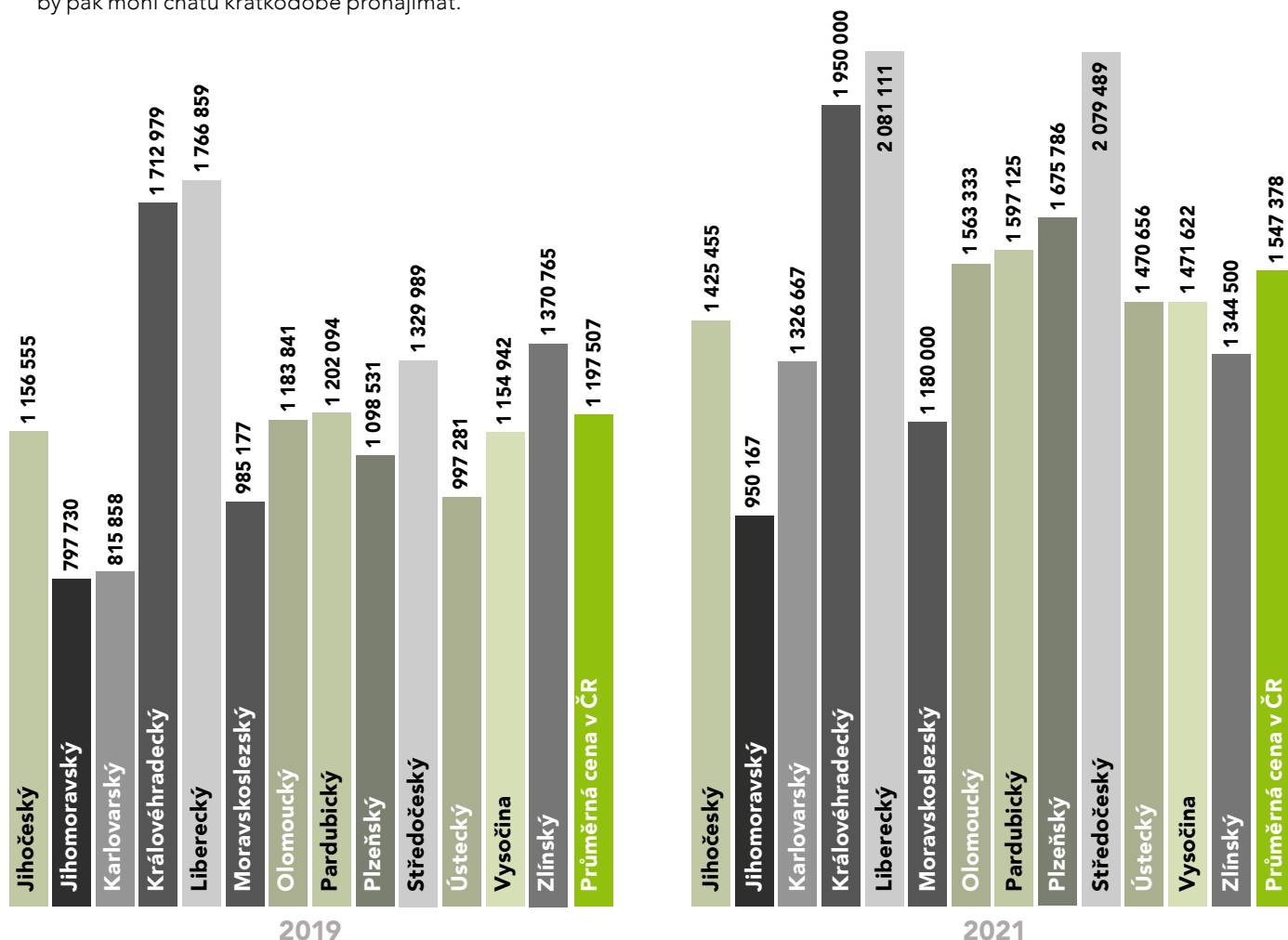
10

milionů korun a více jsou ceny nejdražších chalup. Jejich počet letos vzroste, protože se v nabídce začnou objevovat menší rekreační objekty. Pro některé zájemce může být zajímavé si nemovitost pořídit pro rodinnou rekreaci.

Podle oslovených makléřů ceny rekreačních objektů s jejich věkem neklesají a jejich případný prodej bude v budoucnu ziskový.

KLIDNĚ I DVOUHODINOVÁ CESTA, HLAVNĚ STABILNÍ INTERNET

Zájem je i o apartmány v blízkosti Prahy. Například v projektu Hrdlička na Slapech vzniká 15 apartmánů a většina je už prodaná. Přitom k nastěhování mají být v červnu a za jednopokojové apartmány s terasou chce developer 3,7 až 4 miliony korun. Součástí domu budou společné prostory se saunou, prádelnou a kolárnou. Údržbu a provoz bude mít na starost externí firma. Marketing projektu však v souvislosti s tím, že řada lidí dnes pracuje z domova, zdůrazňuje možnost celoročního bydlení. Dům z 90. let minulého století prochází rekonstrukcí a původně sloužil jako podnikový rekreační objekt, později v něm byl penzion. ▶





- Lidé chtějí rekreační bydlení v přírodě, nejlépe na horách nebo třeba blízko řeky. Ale protože výběr je omezený, zájemci ze svých požadavků slevují. „Klidně překousnou i to, že na pozemku nejsou inženýrské sítě, vodu vyřeší ze studny. To před pár lety nebylo skoro myslitelné,“ popisuje Hanzl z Next Reality. Někteří přímí zájemci o chaty dnes podle makléřů roznášejí letáky do osad s nabídkou na odkup.

Kvůli omezené nabídce se ale lidé začínají poohlížet po běžných vesnických nebo maloměstských domcích se zahradou, které jsou cenově dostupnější než klasické rekreační objekty v turisticky oblíbených lokalitách. Podle Bezrealitky.cz jsou ochotni akceptovat i dojezd delší než dvě hodiny. Jejich druhý domov ale musí být komfortní a mít stabilní internet, aby z něj mohli na dálku pracovat. „Průměrně se jedná o domy v rozmezí tří až čtyř milionů korun, plocha a stav nemovitosti jasně vyhrávají před lokalitou,“ komentuje Meyer. Zájem o tyto nemovitosti se podle něj zvedl v podzimní vlně koronaviru.

↑ VYDĚLAT VÍC
PENĚŽ SE LETOS
DÁ I NA PRONÁJMU
REKREAČNÍCH
NEMOVITOSTÍ.
LIDÉ TOTIŽ HLEDÁJÍ
CELOROČNÍ ÚTOČIŠTĚ,
KAM BY MOHLI
JEZDIT, NEŽ SE
BUDE MOCT
DO ZAHRANIČÍ.

PRODEJ NEMOVITOSTI ŘEŠÍ FINANČNÍ TÍSEŇ

M&M Reality jako jediná oslovená realitka podle ředitele Martiny letos v únoru inzerovala trojnásobně více rekreačních nemovitostí na prodej než před rokem. „Prodávající pravděpodobně reagují na rostoucí poptávku, o které se dozvídají z médií. Někteří touto cestou řeší svou zhoršenou finanční situaci v době covidu, jiní to vnímají jen jako příležitost prodat nyní výhodně,“ konstatuje Martina.

Vydělat se dá dnes více i na pronájmech rekreačních nemovitostí. Martina dává příklad roubenky 4+1 v Jizerských horách, v pěkném stavu, kde přímo u domu vedou běžecké stopy a cyklotrasy. „Noví nájemci jednorázově uhradili 220 tisíc na rok dopředu. Hledali nemovitost, kam by mohli jezdit, než zase bude možné cestovat do zahraničí,“ popisuje Martina.

Takových nemovitostí je však na trhu velmi málo. A pokud jsou, jejich majitelé je buď prodávají, anebo je chtějí pronajímat krátkodobě, což je finančně výhodnější. Pronájem chalupy pak často kombinují se svou vlastní rekreací.

Samostatnou kapitolou v nabídkách realitních kanceláří jsou pak bývalé penziony nebo domy s nebytovými prostory, jako jsou restaurace v rekreačních oblastech. Většina těchto nemovitostí se podle makléřů dá rekolaudovat na bydlení. „Kupují je investoři, kteří si počkají na dobu po covidu, anebo zájemci, kteří penzion předělají na soukromé ubytování pro rodinné účely. To se děje hodně, penziony jsou totiž v dobrých lokalitách,“ říká Hanzl z Next Reality.

Konkurenční M&M Reality registruje jen mírný nárůst počtu penzionů či restaurací ve své nabídce. Jejich majitelé podle ní spíše zjišťují možnosti refinancování a další ekonomické pomoci a zatím se uchylují k předběžným krokům. „Nechávají si nemovitosti nacenit a ptají se na strategické možnosti případného prodeje,“ říká Martina.

NEŽIJTE V DOMOVECH S PLÍSNĚMI

BIOREPEL® – Biologický přípravek k potlačování nežádoucích plísní na zdech v našich domovech. Jediná biotechnologie nezamožuje okolí. **BIOREPEL®** přímým parazitismem likviduje plísně. Obytné místnosti jsou při i po aplikaci ihned obyvatelné.

CHYTRÁ HOUBA

BIOREPEL® koupíte v prodejnách barev a laků, drogeriích, které prodávají barvy nebo v řetězcích v oddělení barev.

Výrobce: Biopreparáty, spol. s r.o.,
Tylišovská 772/1, 160 00 Praha 6, infolinka: 728 814 202

Používejte biocidy bezpečným způsobem.

Před použitím si vždy přečtete označení a informace o přípravku.



GENERÁLNÍ DODÁVKY STAVEB A PREFABRIKOVANÉ KONSTRUKCE



» LOGISTICKÉ A SKLADOVÉ HALY



» ADMINISTRATIVNÍ BUDOVY



» VÝROBNÍ HALY



» NÁKUPNÍ A OBCHODNÍ CENTRA



» PARKOVACÍ DOMY



» VZDĚLÁVACÍ A VÝZKUMNÉ OBJEKTY



Mísení starého a nového vytváří moderní bydlení horského stříhu

Text | Daniel Zeman

Foto | Daniel Pexa



H

ostinné je malé město ležící nedaleko Trutnova v Podkrkonoší. Zatímco historickému jádru v údolí vévodí renesanční radnice se sochami dvou obrů, po okolních kopcích je rozestě množství rodinných domků i starých chaloupek, které slouží k rekreaci. Jejich majitelé je postupně rekonstruuji, na některých se ovšem zub času podepsal až příliš a nejjednodušší a také nejlacinější variantou se jeví jejich zbourání a nahrazení novostavbou.

Majitel jednoho takového stavení z poloviny 19. století nechtěl jít touto cestou. Chalupa měla ovšem zásadní technické a funkční nedostatky v podo-

Části

domu jsou různě barevně laděny. Spodní část je tmavší s odstíny dřevěných prvků. Podkroví je naopak ve světlých tónech běleného dubu.

bě nedostatečné izolace, vlhkosti a komplikované dispozice. Oslovil proto pražské architektonické studio FADW, aby tyto vady vyřešilo. Měl s nimi dobrou zkušenost již z dřívějších a oslovení architekti Jan Fousek a Daniel Pexa rovněž ani na chvíli neváhali. „Tento projekt byl pro nás jasná volba,“ vzpomíná zpětně jeden z autorů Daniel Pexa. „Na začátku jsme udělali jednoduchou studii, spíše takové námetry a koncepční úvahy na stavební úpravy, které se klientovi velice líbily,“ dodává.

Problém ale nastal ve chvíli, kdy majitel stavení zjistil, že navržený rozsah změn budovy i interiéru je nad jeho finanční možnosti. Zároveň však nechtěl jít cestou kompromisů a architektům slíbil, že je osloví ►



JAN FOUSEK

JEDNATEL ARCHITEKTONICKÉHO STUDIA FADW. MEZI JEHO NEJVĚTŠÍ PROJEKTY PATŘÍ NAPŘÍKLAD REKONSTRUKCE DOBŘÍŠSKÉHO PIVOVARU NEBO REKONSTRUKCE NÁRODNÍHO DOMU V KARLOVÝCH VARECH NA GRANDHOTEL AMBASSADOR. JEHO DĚDEČEK NAVRHOVAL A VYRÁBĚL NÁBYTEK, OTEC A BRATR JSOU STAVAŘI. JAKO ZLOMOVÝ MOMENT SVÉ KARIÉRY VNÍMÁ NÁVŠTĚVU PARIŽE. V PŘÍSTUPU K ARCHITEKTUŘE JEJ ROVNĚŽ OVLIVNILA FUNKCIONALISTICKÁ VILA JEHO BABIČKY, KDE ODMALA TRÁVIL PRÁZDNINY.



DANIEL PEXA

ČLEN TÝMU ARCHITEKTONICKÉHO STUDIA FADW. SPOLEČNĚ S JANEM FOUSEKEM SE PODÍLEL NA MNOHA REALIZACÍCH STUDIA FADW, NAPŘÍKLAD NA REKONSTRUKCI NÁRODNÍHO DOMU V KARLOVÝCH VARECH. UŽ V DĚTSTVÍ TVOŘIL STAVBY Z RŮZNÝCH HRAČEK, PO MATURITĚ ZAMÍŘIL NA FAKULTU ARCHITEKTURY A TOMUTO POVOLÁNÍ UŽ ZŮSTAL VĚRNÝ.

INZERCE

EK013598

Nechte svou domácnost volně dýchat

VELUX®

Střešní okna

Využijte
dotaci
až 2 500 Kč
na nákup
střešního
okna*

Výměna střešních oken způsobí, že se budete cítit jako vyměnění. Nechte denní světlo a čerstvý vzduch volně proudit i dovnitř domu a dopřejte si zdravější a spokojenější domácnost. Až do konce dubna můžete využít dotaci až 2 500 Kč na nové chytré okno včetně automatizace.



*Jednotlivé dotace se vztahují na střešní okna VELUX (1 000 Kč na každé okno), doplňky k elektrickému nebo solárnímu pohonu (1 000 Kč na každou motorickou jednotku) a systém VELUX ACTIVE (500 Kč na řešení pro jednu domácnost) při nákupu uskutečněném do 21. 5. 2021.

vicesvetla.cz



↑ KOMBINACE NAČERVENALÉHO PÍSKOVCE, OMÍTANÝCH PLOCH PŮVODNÍCH ZDĚNÝCH KONSTRUKCÍ A DŘEVĚNÉHO OBKLADU JE TYPICKÁ PRO OBLAST PODKRKONOŠÍ.



► později. Svůj slib dodržel a skutečně se zhruba po čtyřech letech ozval, že chce začít se stavebními úpravami. A tak se začalo rodit Stavení v Podkrkonoší, neotřelé prolínání starého a nového, které z původního stavení vytvořilo nadstandardní bydlení v souladu s dnešními trendy.

ZŮSTALO JEN TO, CO DODÁVALO MÍSTU ATMOSFÉRU

Architekti Fousek a Pexa se rozhodli ze starého stavení zachovat zděné části přízemí. Dřevěný přístavek však vystavěli znovu tak, aby byla zachována půdo-

↑ PROLÍNÁNÍ PŮVODNÍHO S NOVÝM PROSTUPUJE CELÝM OBJEKTEM. ZŮSTALY ČÁSTI, ZE KTERÝCH BYLO CÍTIT, ŽE K DOMU PATŘÍ A DOPLŇUJÍ CELKOVÝ KONCEPT.

rysná stopa, výškové uspořádání i materiálová skladba typická pro tuto oblast – kombinace načervenalého pískovce, omítaných ploch původních zděných konstrukcí a dřevěný obklad svislými prvky. Poměrně razantní stavební úpravy si mohli dovést i z toho důvodu, že nebyli zatíženi znalostmi o historii stavení. „V zásadě byla historie patrná v samotném domě a dala se celkem dobře identifikovat. Konstrukce, dispozice, materiály. To jsme využili. Všechna další inspirace, vodítka, nápady pramenily z porovnávání s obdobnými stavbami v oblasti Podkrkonoší,“ vysvětluje Pexa. „Zachovali jsme ty části stavby, které ►



Lehká střecha s tradicí

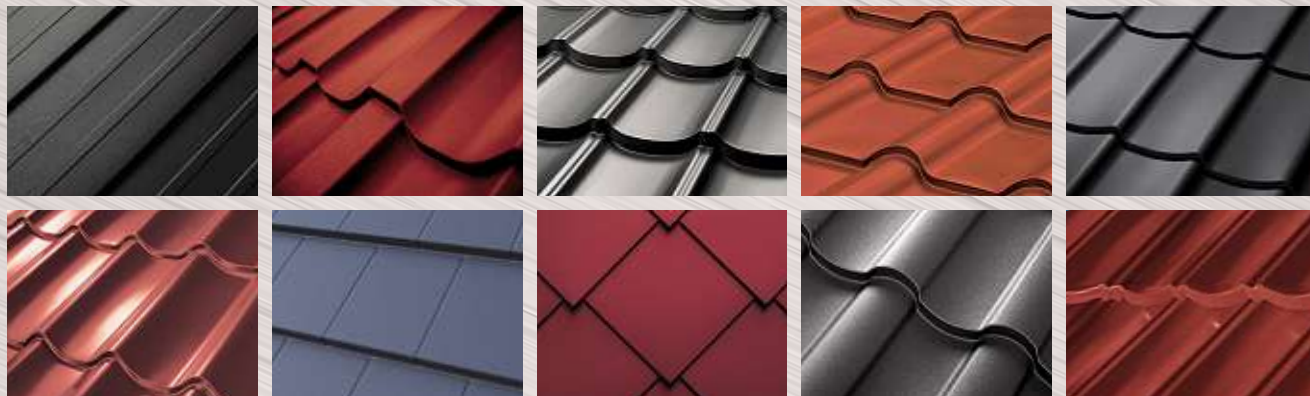


Moderní plechová střecha

Lehká krytina od českého výrobce
s tradicí 25 let a nadstandardní zárukou.

Autor: Kamil Mrva Architects
Foto: TOAST

S námi máte na výběr



www.satjam.cz



← ŽÁDNÉ LÍBIVÉ KUDRLINKY NEMĚLY V INTERIÉRU MÍSTO. ARCHITEKTI ZVOLILI RUSTIKÁLNÍ NATURALISTICKÝ NÁBYTEK AŽ HRUBÉHO VZHLEDU.

► měly nějakou atmosféru, bylo z nich cítit, že k domu samozřejmě patří a logicky doplňují celkový koncept řešení – průnik původního a nového. Pryč pak musely nepůvodní a nekvalitní konstrukce,” doplňuje Jan Fousek.

Ani skutečnost, že se nedochovalo dřívější vybavení, však nebyla pro autory na škodu. „Hodnotné a inspirativní byly spíše některé stavební prvky jako například zdívo z místního načervenalého kamene, kamenná ostění dveří a další drobné prvky,” říká Jan Fousek. A právě drobnostem a nejruznějším detailům věnovali oba architekti zvláštní pozornost. To s sebou neslo také těžkosti. „Největším problémem v době stavby bylo shánění dodavatelů, kteří by se k tomuto na detail náročnému projektu zavázali,” říká Jan Fousek. Složitá pak byla i následná koordinace dodávek různých dodavatelů a výrobců.

BEZ KUDRLINEK

Detaily nalezneme v celém stavení mnohdy na nečekaných místech – větrací otvory pro lednici, členění hladkých ploch dveří gravírovaným vzorem evokující tradiční konstrukční řešení dveřních křídel. Architekti neopomenuli ani barevné ladění jednotlivých částí domu. Spodní podlaží je záměrně spíše tmavší se zemitějšími odstíny dřevěných prvků, podkroví je naopak barevně odlehčené, ve světlých tónech bělejšího dubu.



↑ PRYČ Z OBJEKTU MUSELY NEPŮVODNÍ A NEKVALITNÍ KONSTRUKCE. ARCHITEKTI ZÁMĚRNĚ VYBRALI DUBOVÉ DÝHY S VÝRAZNÝMI SUKY.

Zvláštní péče se dočkal i nábytek. Autoři chtěli dosáhnout rustikálního naturalistického, až hrubého vzhledu bez použití tradičních zdobných prvků a kudrlinek. Záměrně proto vybírali dubové dýhy s výraznou kresbou, s lokálními změnami v odstínu, s výraznými sukami. Materiálové a barevné řešení se pak do značné míry přizpůsobovalo načervenalé barvě vnitřního kamenného ostění. Tomu se podřídila rovněž volba načervenalých dlaždic s patchworkovým motivem za kuchyňskou linku.

Jak oba architekti upozorňují, podařený výsledek je do značné míry zásluhou dobré souhry mezi nimi ►

Systemové řešení Ytong

usnadňuje instalaci venkovních okenních žaluzií

Venkovní žaluzie významně ovlivňují tepelný komfort současných novostaveb. Moderní dům si už dnes bez nich nelze představit. A jejich instalaci na domy z pórobetonu Ytong usnadňuje systémové řešení Ytong pro bezproblémovou dodatečnou montáž venkovních žaluzií.

Kromě obvodového zdiva a příček (včetně atypických tvarových segmentů) zahrnuje stavební systém Ytong také profily, překlady, schodišťové stupně, stropy a střechy, malty či vnitřní a vnější omítky. Systém doplňují další prvky pro řešení detailů, mezi které patří kromě jiných výrobků i žaluziové kastlíky.

Žaluziové kastlíky Ytong jsou vhodné pro většinu venkovních žaluzií na trhu a byly vyvíjeny společně s významnými výrobci žaluzií. Jsou voděodolné, trvanlivé, neobsahují žádné škodlivé chemické látky a snadno se omítají. Jejich montáž je jednoduchá, protože jsou lehké a dodávají se v typizovaných délkách. Navíc je možné upravit jejich délku přímo na stavbě. Skvěle se uplatní v nízkoenergetických a pasivních domech a majitelům domů dělají radost i po estetické stránce – na jejich povrchu lze realizovat stejný povrch jako na okolní fasádě.



xella

Když měníte své plány
ve skutečnost.

Když roste váš domov.

Když máte oporu,
se kterou zvládnete vše.

YTONG

Když stavíte chytře, je se na co těšit.



← NA ARCHITEKTY
BYLY KVŮLI MNOŽ-
STVÍ ATYPICKÝCH
ŘEŠENÍ KLADENY
VĚTŠÍ NÁROKY.

► a investorem. „Klientovi musíme touto formou ještě jednou poděkovat. Dohodli jsme s ním určité mantinely, které se týkaly navrženého řešení a materiálů, a klient nám nechal nadmíru volnou ruku. Kompromisy se dělaly, a to kvůli omezeným prostorovým možnostem objektu i kvůli konstrukčnímu řešení. Dovolím si ale tvrdit, že akceptovaný kompromis nakonec nemá vliv na užité vlastnosti domu,” poznamenává Pexa.

NEGATIVNÍ REAKCE ZE SOCIÁLNÍCH SÍTÍ NEŘEŠÍ

Dispozičně je stavba řešená tak, aby měli obyvatelé jak dostatečně velký prostor pro společné aktivity, tak soukromí pro chvíle odpočinku. Srdcem domu je proto velkorysá světnice s prostornou pohovkou, jídelní kout s masivním stolem a dlouhou kuchyňskou linkou. V přízemí pak nalezneme dvě ložnice – pro rodiče a pro děti – a společnou koupelnu. Ta je jedním z příkladů vzpomínaných kompromisů, které bylo potřeba udělat kvůli původní dispozici objektu. Podkroví je zcela vyhrazeno relaxaci, obsahuje chodbu s knihovnou, panoramatickým výhledem do okolní krkonošské scenerie, dvě ložnice, koupelnu a půdu s hernou.

Fakt, že se jedná o dům pro rodinu, pak klade na architekty i větší nároky, a to zejména kvůli množství atypických řešení, která se v konečném součtu vyrovnají i mnohem větším stavbám. „Vždy jde o velice osobní záležitost, což vyvolává přirozené emoce. A pro většinu klientů jde o domov se všemi možnými přívlastky a v neposlední řadě o životní investici,” vysvětluje Fousek, proč je potřeba u takových projektů dosáhnout něčeho víc než pouhého stavebního díla. ►

charvát®
spolehlivé asfaltové pásy
třeba zrovna pro hydroizolaci
základů Vašeho domu, střechy či terasy
www.charvat.cz

Charvát a.s. • výrobní závod Doudleby nad Orlicí • Tel.: +420 494 383 432 • Email: info@charvat.cz





SVĚT STAVEBNICTVÍ NA DOTEK

ERP systémy

Řízení stavebních zakázek

Rozpočtování a kalkulace staveb

Ocenění informačního modelu stavby

Cenová soustava RTS DATA

Organizování veřejných zakázek



RTS a.s., Lazaretní 13, Brno 615 00, www.rts.cz
e: rts@rts.cz, t: +420 545 120 211, f: +420 545 120 210



← JEDNOTLIVÉ ČÁSTI DOMU JSOU RAFINOVANĚ BAREVNĚ LADĚNÉ. SPODNÍ PODLAŽÍ JE TMAVŠÍ SE ZEMITĚJŠÍMI ODSTÍNY DŘEVĚNÝCH PRVKŮ, NAOPAK VRŠEK JE SVĚTLEJŠÍ.

► Při zpětném pohledu však architekti s úsměvem dodávají, že doposud nemají od klienta zásadní stížnosti k některému z navržených a uskutečněných řešení.

Netradiční rekonstrukce se dočkala i negativních reakcí, zejména na sociálních sítích. Autoři se tím ovšem nenechali vyvést z míry. „Důležitý je pro nás názor klienta, náš úsudek a samozřejmě respektování genia loci,“ dodává Jan Fousek. Sám by si přitom z tohoto projektu přenesl do vlastního bydlení právě onen jedinečný vztah mezi starým a novým, který z jeho pohledu vytváří příjemnou atmosféru. Daniel Pexa pak Stavení v Podkrkonoší považuje za své nejzdařilejší dílo. „Dům jsme vymysleli a dotáhli nejdál – tedy od hrubé stavby až po vybavení interiéru,“ říká.

STAVENÍ V PODKRKONOŠÍ

PROJEKČNÍ TÝM/ Jan Fousek, Daniel Pexa – FADW

NÁVRH ZAHRADY/ Pavla a Jan Záhorovi

LOKALITA/ Hostinné, Česko

VZNIK PROJEKTU/ 2011–2016

REALIZACE/ 2016–2018

UŽITNÁ PLOCHA/ 150 m²

INZERCE

Byt na hypotéku můžete nyní vybírat i 3 roky

EKO 3608

Produktující se doba na výběr nemovitosti, nízké úrokové sazby, on-line služby, individuální přístup. Tak by se daly popsat současné hypoteční trendy. Nově si nemovitost můžeme vybírat až 36 měsíců, a to díky Hypotéce bez nemovitosti, kterou přináší Komerční banka. Jak tato nabídka vznikala a jaké jsou její další přednosti, nám prozradil manažer pro hypotéky Komerční banky Ondřej Šuchman.

V lednu jste představili zbrusu novou Hypotéku bez nemovitosti. O co se jedná?

Jak už z názvu vyplývá, jde o zcela nový typ hypotéky, kdy si klient nejdříve prostřednictvím Komerční banky zajistí finance a až poté vybírá nemovitost. Na to má u nás s Hypotékou bez nemovitosti až 36 měsíců.

Skutečně tři roky? To žádná jiná banka nenabízí...

Ano, jsme v tuto chvíli jedinou bankou na českém trhu, která má v nabídce produkt s tímto parametrem. Našich 36 měsíců na výběr vhodné nemovitosti je zatím skutečně unikát.

Proč jste vlastně připravili právě takový produkt?

Hypotékou bez nemovitosti reagujeme na současný stav nemovitostního trhu, kdy poptávka výrazně převyšuje nabídku. Dáváme tím našim klientům možnost zafixovat si stávající velmi příznivé hypoteční sazby a v klidu ten pravý byt či dům hledat. Z vlastní zkušenosti vím, že to hledání může být ne na měsíce, ale skutečně na roky. Navíc s námi získají výhodu před ostatními zájemci – nemusí o hypotéku teprve žádat a být v nejistotě, zda a v jaké výši jim ji jejich banka schválí.

Pro koho je nová Hypotéka bez nemovitosti určená?

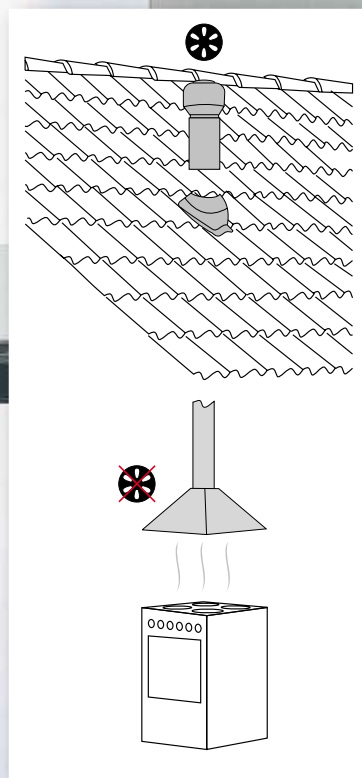
Naše nová hypotéka je ideální pro všechny, kteří plánují koupi nemovitosti, ale nedaří se jim ji najít. Pochopitelně při tom nechtějí být v časovém presu, že musí něco koupit, i když to není úplně to pravé.

Řekněme, že plánuji koupi bytu, ale nenacházím ten pravý. Už si ale potřebuji zajistit financování. Jak na to?

Přesně v tomto případě by vám váš finanční poradce měl doporučit Hypotéku bez nemovitosti. Máte jasnou představu, jaký byt chcete, kolik by měl stát, a tedy i kolik na něj potřebujete. Přijdete za námi a my s ohledem na vaše příjmy a závazky posoudíme, zda na požadovaný objem peněz dosáhnete. Pokud vše dobře dopadne, podepíšeme hypoteční smlouvu. Žádnou předhypoteční, ani o smlouvě budoucí, ale naprosto regulérní hypoteční smlouvu. A až najdete to, co hledáte, nemovitost pro vás oceníme, podepíšeme dodatek a peníze budou během pár dnů k dispozici.



Innovative and Easy



KUCHYNĚ S VENTILACÍ VILPE® JE OÁZOU KLIDU

Systém TICHÉ KUCHYNĚ VILPE® je založen na bezmotorovém kuchyňském odsavači par v kombinaci se střešním ventilátorem VILPE®.



www.vilpe.cz

PRAHA
Masarykova 54
252 19 Rudná u Prahy
T: +420 736 659 943

BRATISLAVA
Hradská 76a
821 07 Bratislava
T: +421 911 614 014

BRNO
Videňská 237/136
619 00 Brno
T: +420 731 187 837

PREŠOV
Šebastovská 2
080 06 Prešov
T: +421 910 614 014

ÚSTÍ NAD LABEM
Teplická 380
403 35 Libouchec
T: +420 603 172 692

ČESKÉ BUDĚJOVICE
Plachého 8
370 01 České Budějovice
T: +420 734 445 971

Betonová skládačka stojí do půl roku. Stěhovat se můžete hned

Text | Miroslava Kohoutová

Foto | Shutterstock, Lias Vintířov, lehký stavební materiál

M

odré hranoly ze Sevy pospojované bílými kostičkami, legendární barevné dílky Lega z Dánska a několikatunové betonové dílce propojené šrouby či speciálními spojkami. Řeč je o stavebnicích. Zatímco ty první tři patří do světa dětských her, z těch posledních dělníci montují moderní domy.

Na začátku skládačky je výběr z katalogu, na konci vzetí za kliku a otevření dveří do nového domova. Časový interval mezi prvním a druhým úkonem se neustále snižuje. Přispívají k tomu montované domy z prefabrikátů, tedy typizovaných dílců, které do sebe zapadají jako díly stavebnice. Mohou se vyrábět ze dřeva, kovu, ale také z betonu. „Ten má ze všech stavebních materiálů nejlepší fyzikální vlastnosti, vysokou schopnost akumulace tepla a dlouhou setr-



70%

ze 150 betonových montovaných domů, které ročně prodají ve společnosti Lias Vintířov, lehký stavební materiál, je dvoupodlažních.

vačnost sálání," vysvětluje výhody tohoto materiálu Karel Havlíček, ředitel divize Pasivní domy společnosti NWT, která se zaměřuje na výstavbu pasivních domů z betonových dílců.

Betonové dílce jsou vyráběny z různých materiálů. „Od lehčených betonů s tepelněizolačními schopnostmi až po těžké betony s přídatnou tepelnou izolací," potvrzuje Hana Gattermayerová, z Fakulty stavební Českého vysokého učení technického v Praze.

BUNGALOV, NEBO DVOUPATROVÝ DŮM?

Vše začíná hledáním vytouženého domu. Způsoby výběru jsou různé – listování v katalogu, prohlídka v některém ze vzorových domů či zkoumání budoucí bydlení prostřednictvím světa virtuální reality. Možnosti jsou velmi široké, lze vybírat z různých dispozic domu, rozdílných tvarů střech, ale i z mnoha barevných provedení. Pokud si zákazník nevybere z typových staveb v mnoha energetických standardech z řad úsporných, nízkoenergetických a pasivních domů, může si nechat postavit dům na míru. Rozvoj počítačových technologií umožňuje postavit zajímavé a atypické projekty. Zákazník v tomto případě musí počítat s vyšší cenou oproti katalogovým variantám.

Nejoblíbenější variantou takovýchto domů jsou dvoupodlažní objekty. „Ročně prodáváme kolem 150 domů, 70 procent z nich je dvoupodlažních a 30 procent bungalovů," říká Rudolf Borýsek, generální ředitel společnosti Lias Vintířov, lehký stavební materiál. Tato firma vyrábí panely z keramického betonu.

„Bungalovy jsou obecně jednodušší na výstavbu, nepotřebují statické řešení stropů mezi přízemím a prvním podlažím. Z pohledu obyvatele domu může být celá obytná plocha v jedné úrovni bez schodiště, což je výhodou se zvyšujícím se věkem. Současně ale také vyžadují větší pozemek a ten je v dnešní

KOLIK DÍLŮ BETONOVÉ STAVEBNICE JE NA JEDEN DŮM TŘEBA? POČET SE POHYBUJE MEZI 25 A 40. ZÁLEŽÍ NA TOM, JESTLI JE DŮM JEDNO- NEBO DVOUPODLAŽNÍ, MÁ BETONOVÝ STROP NEBO JESTLI SE POČÍTÁ SE SCHODIŠTĚM. ↙ ↓

době v některých lokalitách velmi drahý," vysvětluje výhody druhého typu Havlíček.

STŘECHA NAD HLAVOU Z 25 DÍLŮ

Po podpisu smlouvy následuje výroba několikátunových panelů. „Zákazníkům, kteří o to projeví zájem, můžeme dokonce ukázat výrobu přímo ve chvíli, kdy se tvoří jejich dům," říká Borýsek.

Betonové stěnové dílce se vyrábí v horizontální poloze na pracovních stolech. Na stůl se vždy umísťuje několik panelů tak, aby se stůl zaplnil co nejvíce. Je to z důvodu produktivity. „Výroba panelů na jednom stole trvá několik hodin, obrátka panelů by na něm neměla trvat víc než jeden pracovní den," říká Havlíček. Příprava výroby probíhá za pomoci specializovaných softwarů. „Pracujeme výhradně ve 3D a automaticky jsme schopni rozdělit model domu na jednotlivé stavební prvky se všemi výztužnými, kotevními a spojovacími díly," říká Havlíček. Výsledný počet dílců je závislý na několika faktorech. „Odvíjí se podle toho, jestli má dům betonové stropy, zda je patrový, nebo jednopodlažní, tedy jestli má schodiště. Pro představu se počet dílů jednoho domu pohybuje mezi 25 a 40," vypočítává Borýsek.

Představa, že má firma na skladě již předpřipravené části domu a může ho jet hned montovat na základovou desku, je mylná. Dům jde do výroby až po podpisu smlouvy. „Výrobci stěnových panelů z betonu je na trhu v Česku celá řada, ale vždy se jedná o zakázkovou výrobu. Žádná firma nevyrábí stěnové dílce takzvaně na sklad," potvrzuje Hana Gattermayerová.

„Jednotlivé dílce jsou navíc navrhovány podle požadavků konkrétního stavebníka, který například rozhodne, kde se bude nacházet elektroinstalace a jiné rozvody. Samotná výroba tedy probíhá kus po kuse, přestože se jedná o typový dům," říká Borýsek. Dopředu tak zákazník musí vědět, jaká bude ►

PRO PŘEDSTAVU

Dvoupodlažní dům o užitné ploše 95 m² s dispozicí 3+kk se dá postavit již za 1,8 milionu Kč, a to včetně základové desky, hrubé stavby, krovu, střechy, oken a vchodových dveří. Dvoupodlažní dům o užitné ploše 150 m², s dispozicí 6+kk ve variantě „dům k dokončení", tedy s uzavřenou hrubou stavbou se střechou a výplněmi, vyjde přibližně na 2,6 milionu Kč.





BYDLNÍ NA KLÍČ DO PŮL ROKU

Výstavba konstrukce hrubé stavby probíhá dva až čtyři dny, uzavřená hrubá stavba se střechou dva měsíce a celý dům na klíč je postaven za pět až šest měsíců.

- dispozice nábytku, kvůli umístění topení nebo zásuvek na elektřinu.

S PŘESNOSTÍ NA CENTIMETR

Když je díl hotový, má kolem čtyř tun a pro manipulaci s ním se používá jeřábová technika. Z výroby ho pak jen stačí dopravit na stavbu. „Přeprava přitom není náročná, pouze je nutné mít zajištěnou zpevněnou příjezdovou cestu ke staveništi, ale to vesměs bývá samozřejmostí,“ zhodnocuje Havlíček.

„Napřed se ale musíme na stavenišť podívat a takzvaně založit objekt, tedy udělat kompletní kanalizaci a základovou desku. To trvá dle rozsahu přibližně jeden až dva týdny,“ popisuje úkony před samotnou montáží dílců Borýsek.

Montáž na stavbě probíhá pomocí jeřábu. „Moderní jeřáb je schopný panely usadit s přesností na centimetry. Nejprve je nutné zakreslit na základovou desku pozice jednotlivých panelů a zaměřit výškově podklad pro jejich usazení. Po umístění na své místo je panel spojen pomocí šroubů s vedlejším panelem a zajištěn ve svislé poloze pomocí podpěrných stojek. Jedno podlaží běžného rodinného domu jsme schopni postavit se třemi dělníky za jeden až dva dny,“ uvádí Havlíček. „Je zde velká úspora lidské práce, na druhou stranu jiní lidé musí ty díly vyrobit v továrně,“ zpřesňuje Borýsek. Stavba domu k dokončení trvá dva měsíce a celého domu na klíč mezi pěti a šesti měsíci, tedy od podpisu smlouvy až po nastěhování. Nastěhovat se lze okamžitě. Dům nepotřebuje čas na vysychání.

Při samotné výstavbě se nepráší, nemusí se vysekávat drážky na rozvody a nezůstává po ní žádný

zbytečný materiál. Vše je spotřebováno téměř do posledního šroubku.

Stavět se dá i za mrazivého počasí. „Stejnou výhodu má klasická dřevostavba. Tím, že jsou jednotlivé prvky předvyrobené, dá se stavět i při teplotách do minus pěti stupňů Celsia, zatímco u klasické zděné stavby je to možné až od pěti stupňů,“ zdůrazňuje Borýsek.

Beton se dá kombinovat s jinými materiály, které otevírají prostor pro zajímavá architektonická řešení. „Například se dřevem, které se nejčastěji používá na fasády domu. Je ale třeba vzít v úvahu rozdílnou životnost materiálů a připravit se na to, že bude docházet k situacím, kdy jedna část domu bude mít předpokládanou životnost sto let, zatímco jiná bude potřebovat každých pár let obnovovat,“ varuje Borýsek.

V budoucnu se dá k domu připojit další část nebo přistavět garáž či pergola na terase. „Do dispozice domu je možné zasáhnout a drobně ji měnit v době, kdy se připravuje projektová dokumentace. Není to tak, že by byl modifikovaný a nedalo by se již hnut vůbec s ničím,“ podotýká Borýsek.

HOŘÍ NEJPOMALEJI

Výhodou domů z betonových dílců jsou výborné tepelněizolační vlastnosti stěn, které členové domácnosti ocení v mrazech i letních vedrech, trvanlivost konstrukce, energetická nenáročnost, zdravé mikroklima, optimální vnitřní vlhkost, menší tloušťka stěn než u tradičních zděných domů, tedy větší prostor pro bydlení, skvělé akustické vlastnosti, ale také vysoká protipožární odolnost. „Ta se definuje na různých typech konstrukcí v minutách a určuje, za jak dlouho začne dům při požáru degradovat. Naše konstrukce máme vyzkoušené na 180 minut, což jiný typ materiálu jen obtížně vydrží,“ říká Borýsek. „Abychom dosáhli obdobných hodnot požární odolnosti u ocelových nebo dřevěných konstrukcí, je nutné je chránit požárně odolnými obklady například tuhými deskami na bázi kamenné vlny,“ dovysvětluje Gattermayerová.

„Myslím si, že tyto typy domů jsou budoucností bydlení. Přestane platit známé zasaď strom, zplod' sy na a postav dům. Domy půjdou cestou sjednocování a už se ani nebudou stavět na celý život. Zasáhne do nich 3D tisk. Otázkou pouze je, zda budeme tisknout domy ve fabrikách, nebo přímo na stavbě. A zatímco dřevo by šlo jen těžko tisknout, stavby na bázi cementu bude 3D tisk preferovat,“ předpovídá Borýsek, který si ale nemyslí, že by se lidé začali kvůli tomu odklánět od oblíbených dřevostaveb. „To určitě ne, tyto rozdílné materiály budou žít vedle sebe a bude záležet na rozhodnutí každého stavebníka, kterou variantu si vybere,“ je přesvědčený Borýsek.



FESTOOL

Zásuvka, kterou si můžete vzít všude s sebou.

Nová SYS-PowerStation.

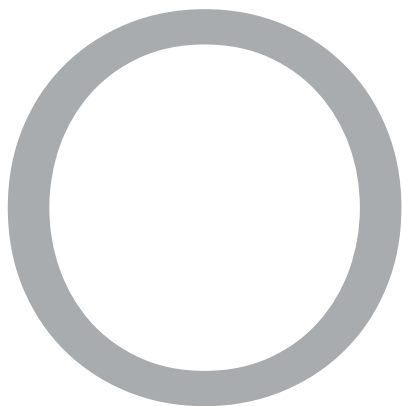
Vysoce výkonná SYS-PowerStation přináší elektrický proud i tam, kde není. S 1 500 watthodinami, vydatným permanentním výkonem 3 680 W a špičkovým výkonem až 11 000 W poskytuje mobilní akumulátor trvale stabilní síťové napětí 230 V – dokonce i pro mobilní vysavače, velké pily a vrtací kladiva. Na rozdíl od generátorů se nová SYS-PowerStation vyznačuje provozem bez emisí. Je nehlukná a při práci neprodukuje spaliny, které škodí zdraví a životnímu prostředí. SYS-PowerStation je samozřejmě kompletně zabezpečená službami Festool SERVICE.

Více informací na www.festool.cz/powerstation

Opomíjené památky Česka

Text | David Macháček

Foto | ČTK, archiv autora



objevování je mnohem silnější zážitek než kontrola. Cestovat za architekturou známou z bedekrů je samozřejmě příjemné potvrzení, že slavný dům skutečně stojí tam, kde má, a že vypadá opravdu tak, jak ho fotograf zachytil. Jenže často se na takových místech sejde v jeden okamžik tolik lidí, až se skoro řadí do fronty, aby si všichni udělali na památku stejný snímek.

Zato objevovat stavby, které se do turistických průvodců s omezeným počtem stránek nevejdou, může i v dnešní informační době přinášet radost či vzrušení z objevování. Je to samozřejmě objevování symbolické, vždyť o všem, co už fyzicky existuje, lze za několik vteřin najít nějakou zmínku na internetu nebo také podrobně zpracované celé heslo ve wikipedii. Jenže i tohle je ve skutečnosti objevování v moderní éře, v miliardách odkazů pátrat po informacích o drobné stavbě, která se na výletu nečekaně objevila v horském údolí nebo v uličce za rohem náměstí. Není k tomu potřeba žádné speciální vybavení, stačí se jen vydat na cestu.

PRAHA

OBILNÉ SILO V HOSTIVAŘI

Průmyslové stavby jsou chrámy práce, vysvětloval architekt Bohumil Hypšman velkorysost a monumentalitu svých návrhů. Továrny, velké haly i dílenské areály mají navrhovat urbanisté a architekti, jinak prý budou budovány neúčelně a nepřehledně, nastoupí nepromyšlené přístipkování a industriální stavby se budou rodit z přilepování jako hnízda vlaštovek. Nebylo to od něj jen teoretické agitování, sám šel už v mezivá-

SILO PROŽILO KOLÍSAVÝ ŽIVOT. OBILÍ V NĚM BYLO JEN KRÁTCE. POTOM SE TU PEKL CHLEBA, NÁSLEDNĚ SILO POUŽÍVALI FILMAŘI NEBO SE TU UKRÝVALI JADERNÍ FYZICI, KTERÉ POZDĚJI VYSTŘÍDALI ÚŘEDNÍCI. ↓

lečných časech příkladem. Rok po vzniku Československa vyrostlo u parního mlýna v Hostivaři za hranicemi Prahy podle jeho plánu velké obilné silo. Při pohledu z dálky vyvolává jeho silueta stejné pocity, jako by se člověk rozhlížel po toskánské krajině. Štíhlá jehlanovitá věž míří k nebi se stejnou přímostí jako renesanční věže italských kostelů. Tak to Hypšman zamýšlel, uplatnit v industriální architektuře čisté geometrické tvary a ornamenty tvořit jejich opakováním. Tak se to naučil na vídeňské Akademii, kde studoval u Otto Wagnera. Základem hostivařského sila jsou čtyři železobetonové válce usazené na čtvercovém půdorysu, ve kterých se uchovávalo obilí. Nad nimi byla ve čtvercové části věže umístěna nádrž, odkud si parní mlýn i pekárna odebíraly potřebnou vodu. Štíhlou věž zakončuje střecha ve tvaru jehlanu s nízkým sklonem. Rytmus čtvercového rastru zjemňují na silu drobná kruhová okna a za povšimnutí stojí i sloupky plotu u nárožní vstupní brány, na nichž se opakuje motiv odstupňovaných říms z horního patra sila. Obilí se ale v silu uchovávalo jen krátce. Návrh vypracoval Hypšman v roce 1919, o tři roky později se tu už peklo chleba, následnou hospodářskou krizi pekárna nepřežila. Areál chvíli využívali filmaři a po válce tu měli atomový kryt jaderní fyzici. Pak se na chvíli vrátili znovu filmaři, které později vystřídali úředníci. Proměnlivý život jako pod těmi renesančními italskými zvonice-
mi. ■



STŘEDOČESKÝ KRAJ

KREMATORIUM V NYMBURKU

Vypadá to, jako by si Bedřich Feuerstein hrál s tou nejobyčejnější dřevěnou stavebnicí. Hranoly, válce, kostky. Psal se rok 1922, bylo mu tehdy 30 let, což je stále věk, kdy je v muži ještě hodně z dítěte, a přemýšlel nad tím, jak přepracovat projekt nymburského krematoria. Radnice už sice měla na stole plány od místního stavitele Josefa Pfeifera na novou pohřební síň, jenže ty nepočítaly s kremační pecí a žeh se tehdy dostával v pohřebnictví do módy. Feuerstein se spojil s dalším architektem, o pět let starším Bohumilem Slámou a předložili Nymburku návrh, který skutečně působil, jako by vznikl z dětské stavebnice: Na obdélníkový základ umístili jako hlavní část budovy eliptický válec, na kterém leží jako plochá střecha další nízký obdélník. Z elegantního návrhu lze dobře číst, že Feuerstein byl tehdy ovlivněn ranou tvorbou Le Corbusiera a jeho architektonickým purismem. Kdyby taková stavba nebyla obklopena hroby, ale třeba cypřiši na skalnatém útesu nad mořem, skládala by jistě obdiv jako svěží letní sídlo. Když v roce 1936 připravil Spolek výtvarných umělců Mánes Feuersteinovu monografii, Viktor Reiman do ní o krematoriu napsal: „Tato rozměrem malá stavba dokazuje ještě dnes, že Feuers-



tein byl v dnešním slova smyslu prvním moderním architektem v Československu.“ Pro jednoduchou kompozici existuje i návod, jak číst její jednotlivé jednoduché prvky. Osa kříže v půdorysu stavby je asociací na minulost. A přechod slunečního svitu po jednotlivých geometrických prvcích, které se střídavě ocitají ve světle a stínu, má zase připomínat, jak naši lidskou existenci halí život a smrt. Stavbu krematoria zajistila firma architekta Emila Prücknera a vyšla na tehdejšího tři čtvrtě milionu korun.

↑ TOPENÍ KOKSEM DÁVALO PO SPUŠTĚNÍ KREMATORIA V ZÁŘÍ 1924 CELÉ SCENÉRII PONĚKUD MYSTICKÝ NÁDECH, Z KOMÍNA TOTIŽ STOUPAL PŘI ŽEHU HUSTÝ TMAVÝ KOUŘ. TO JE UŽ ALE DÁVNÁ MINULOST.

JIHOČESKÝ KRAJ

FOTOATELIÉR SEIDEL V ČESKÉM KRUMLOVĚ

Je jediný a jedinečný. Žádný takový druhý dům v Českém Krumlově není. Gotických nebo renesančních stojí v meandrech Vltavy dvanáct do tuctu, ale čistý secesní je pouze jeden, Seidelův fotoateliér v Linecké ulici. Výjimečnost dává najevo už tím, že stojí mimo uliční čáru. Oproti jiným domům ustupuje až do středu pozemku a díky tomu má před svým vchodem ma-

AUTOR NÁVRHU JE NEZNAMÝ. SYN ZAKLADATELE ATELIÉRU ALE JEDNOU ŘEKL, ŽE TO BYL BERLIŇAN. PROPRACOVANÉ DETAILY, KTERÉ JSOU PRO NĚMCE TAK TYPICKÉ, TO MOHOU POTVRZOVAT. ↓

lou zahradu. Florální motivy, tak typické pro secesi, nejprve „in natura“ a vzápětí v některých detailech vyřezávaného dřevěného štítu „in architektura“. Ač je Seidelův ateliér secesní, není nijak přezdobený. Komu se ale na začátku 20. století podařilo tak jemně skloubit funkčnost domu s estetikou, se už bohužel nedozvíme. „Máme k dispozici nárys a řezy návrhu domu, stejně jako dokumentaci k prosklené části domu, ale bez autora. Dotaz na autorství dostávám často, ale opravdu není jasné, kdo dům navrhl,“ říká Petr Hudičák, kurátor muzea zřízeného v bývalém ateliéru. V roce 1989 přijel do Krumlova natáčet filmový dokument Othmar Hanke. Před kamerou vyzpovídal také syna zakladatele ateliéru. Ten zmínil, že autor návrhu domu je Berliňan. To je vše. Německou stopu může ale potvrdit preciznost detailů, kterými se dům odlišoval od ostatních. Už v roce 1905 v něm byly elektrické rozvody, i když Krumlov tehdy ještě vůbec nebyl elektrifikovaný. Architekt to ovšem předvídal. Pod domem je také položená korková izolace proti pronikání vlhkosti. Místnosti, do kterých přicházeli zákazníci na fotografování, byly velmi bohatě vymalovány. Nebyla to samoučelná pestrost, barvy měly člověka příjemně naladit, aby se potom při pořizování snímku netvářil strnul. V tomto domě, který je dnes přístupný právě tak, jak v něm Seidelovi fotografovali, se myslelo na vše. ▶



► PLZEŇSKÝ KRAJ

BRUMMELŮV DŮM

Věty o tomto domu by měly být holé, bez příkras. Jak Adolf Loos tvořil, taky by se slušelo o jeho díle psát. Účelně a čistě. Tak tedy: Šedý dům na Husově třídě v Plzni. Vstupte. Schodiště prosté, bílé. Stěny sytě zelené. Okna velká, světla geometrická. Ozdoby žádné. Žádné? A přece! Otočení vypínačem a na hladkých stěnách najednou světelné plošky vytváří kubistický ornament. Loos a ornament? Ovšem. Je potřeba skoncovat s tradovaným omylem, že Adolf Loos proslul větou: „Ornament je zločin.“ Ve skutečnosti napsal esej „Ornament a zločin“ a ve svých návrzích s ornamenty pracoval, jen to není na první pohled tolik vidět. Dům rodiny Brummelovy na Husově třídě v Plzni to dokazuje. Je to zhmotnělý katalog Loosových pracovních principů. Zvnějšku strohá forma, uvnitř barevný svět. Není-li hezké okolí, žijte uvnitř.

Ukoptěná Škodova továrna s kouřícími komíny, pak okno, barevný závěs – a v teple prozářeném pokoji freska s motivy italského venkova. Dýhou obložený nábytek i sloupy mají více ornamentů než šátek od lidového kroje. Vpravo sytě barevný pokoj a vedle zase monumentální krb. Zapomeňte na vnější svět, žijte doma! Pestře, barevně a pohodlně. Nebu-



de to levné, ale bude to vaše, všechno na míru.

Jan Brummel se svou ženou Janou peníze měli, obchod se dřevem za první republiky vydělával, a proto si mohli dovolit zaplatit Adolfa Loose, aby jim přestavěl starší plzeňský dům. Například inspirací ke vstupu do bytu v prvním patře bylo schodiště Goetheho domu ve Výmaru. Je to jeho takřka doslovný přepis a díky rekonstrukci celého domu před šesti lety je možné dnes vidět nejen toto schodiště, ale celý interiér přesně ve stejném tvaru, jako to bylo za Loose.

↑ PŮVODNĚ BYL DŮM NOVORENESANČNÍ A TRADUJE SE, ŽE KDYŽ LOOS ÚŘADŮM PRVNĚ UKÁZAL VÝKRESY PŘESTAVBY, TAK SE ZHROZILY A NUTILY HO, ABY NÁVRH PŘEDĚLAL. ÚŘEDNÍKŮM SE ZDÁL HYPERMODERNÍ.

KARLOVARSKÝ KRAJ

OBLOUKOVÝ MOST V LOKTI

Nad hlubokým údolím Ohře pod loketským hradem se nevkusný most snad ani postavit nedá. Divoká scenérie říčního koryta už každou stavbu dopředu předurčuje k tomu, aby se z ní stala dominanta vyvolávající uznání a obdiv. Cestu do města tu je potřeba vést ve výšce 20 metrů nad vodní hladinou. Poprvé se to podařilo v roce 1836, kdy byl podle plánů Leopolda Wöllnera dokončený tehdy nejvyšší řetězový

ABY MOST PŮSOBIL DOJMEM STARÉ OBLOUKOVÉ STAVBY, ZAKRYLY JEHO KONSTRUKČNÍ PRVKY ČTRNÁCTICENTIMETRŮ SILNÉ DESKY SE SPECIÁLNÍM POVRCHEM. ↓



most na území dnešního Česka. Rozpětí mezi pilíři dosahovalo 70 metrů a bylo to poprvé, co se císařská silnice z Chebu do Karlových Varů nemusela Lokti vyhýbat po objíždce kolem řeky, ale mohla vést přímo přes náměstí. Není asi potřeba obšírně vysvětlovat, jak stavba mostu pomohla ve městě obchodu. Empírová stavba byla pojmenovaná jako Most císaře Ferdinanda a sám panovník se 16. září 1836 se svou ženou Annou zúčastnil slavnostního položení posledního kamene. Jenže co stačilo na konci 19. století, bylo už málo pro století dvacáté. Místo koňských povozů začaly jezdit automobily, bylo jich stále víc a řetězy v mostní konstrukci unesly pouze tři tuny a víc ne. V roce 1928 byl starý most uzavřen a později zbourán. Nová doba si žádala nové řešení a to pro Loket navrhl architekt Adolf Benš. Za sebou měl nejen například úspěšnou realizaci dnes už starého ruzyňského letiště v Praze, ale také účast v soutěžích na tři pražské mosty: Trójský, Libeňský a Jiráskův. Tady se mu realizace nepodařila, ale v Lokti se už podle jeho plánů stavělo. V roce 1936 v místech, kde stával most řetězový, překlenul Ohři nový železobetonový obloukový most. Dlouhý je 116 metrů a hlavní oblouk nad řekou má rozpětí 74,6 metru. Na rozdíl od svého předchůdce umožňuje chodcům, aby se dostali rychle k řece. Po obou stranách jsou boční schodiště.

ZAHÁLKA

Adresa pro život plný života

Prémiové bydlení u golfu a Vltavy na Praze 4



DEVELOPER



HORIZON

MOJEZAHALKA.CZ
724 772 248

► ÚSTECKÝ KRAJ

KOLDŮM V LITVÍNOVĚ

Litvínovský Koldům, tedy kolektivní dům, je dobrá stavba se špatným vzkazem. Takhle dopadla utopická vize o inženýrském plánování životů a prosluněných zítřků. Dobře to myslel Le Corbusier i čeští levicoví pováleční plánovači, jenže se to nakonec trochu zvrtilo.

Všem stejně. Všechno stejně. Všichni stejně. Plánované hospodářství, plánovaný život. Všichni stejně do práce, všichni stejně z práce, všichni stejnou večeři, všichni stejnou snídani. Koldům sám o sobě není špatná stavba. Architekti Evžen Linhart a Václav Hlinský ho v roce 1947 navrhli v duchu české meziválečné levicové avantgardy. Geometrická symetrická stavba a jednotné moduly různých velikých bytů tehdy byly trendem, který prosazoval například ve stejné době Le Corbusier ve Francii. Jenže u Koldomu nefungovala základní myšlenka, že lidé potřebují soukromí jen pro přespávání a vše ostatní budou dělat rádi s ostatními v kolektivu – pod jednou střechou.

V bytech Koldomu tak nejsou běžné kuchyně, protože se předpokládalo, že všichni budou jíst ve společné jídelně ve střední části domu mezi obytnými křídly. Doma si nebude nikdo nic prát, protože v unterénu bude společná prádelna. Doma nebudou



knížky, protože číst se bude v centrální knihovně. Individualita bude potlačena, protože zvítězí kolektivní radost.

Nezvítězila, i když technické řešení Koldomu bylo na svou dobu nadstandardní. Ve dvou třináctipodlažních křídlech byly byty a v sedmipodlažní prostřední části školka, jesle, restaurace, samoobsluha, kadeřník, holič nebo krejčí. Byty už tehdy měly podlahové vytápění a u domu nestály žádné popelnice. Odpadky se na společné chodbě házely do šachty, odkud putovaly do kotelny, kde se spalovaly.

↑ KOMPLEX NAVRŽENÝ PRO UBYTOVÁNÍ 1500 OSOB V 350 BYTECH ZÍSKAL V ROCE 1947 ZLATOU MEDAILI NA TRIENÁLE UŽITÉHO UMĚNÍ V MILÁNĚ.

LIBERECKÝ KRAJ

KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA V JABLONCI NAD NISOU

Ještě na konci 18. století byl Jablonec nad Nisou malou horskou vesnicí s několika roubenými chalupami. O sto let později to už bylo kypící a zvětšující se město, které rostlo z obchodu s bižuterií a které v rozmachu nepřibrzdl ani krach na vídeňské burze v roce 1873. To bylo dva roky poté, co se v jedné z chalup narodil Josef Zasche, muž, který o 60 let

KONEČNÝ ÚČET ZA MONUMENTÁLNÍ ŘÍMSKOKATOLICKÝ KOSTEL BYL 13 MILIONŮ KORUN. VEJDE SE DO NĚHO VÍCE NEŽ DVA TISÍCE LIDÍ, Z TOHO PŘES 500 MÍST JE K SEZENÍ. ↓

později stvoří dominantu, která se bude nad tímto městem vzpínat až k obloze. Základy získá na vídeňské Akademii a zkušenosti na celé řadě staveb v Praze i rodném Jablonci.

Kostel Nejsvětějšího srdce Ježíšova na Horním náměstí se svojí 51 metrů vysokou hranolovitou věží oblohy téměř dotýká, a aby tahle stavba v drsném horském prostředí něco vydržela, nechal ji architekt Zasche obložit keramickými lícovkami. Na rozpočet se příliš ohlížet nemusel, protože peněz se na stavbu kostela podařilo vybrat dost. Už v roce 1907 byl založen Katolický spolek pro stavbu kostela, který dokázal za krátký čas vybrat čtyři miliony rakouských korun. První světová válka ale měnu znehodnotila, a proto se začalo vybírat znovu. Papež Benedikt XV. věnoval téměř 1,5 milionu korun a k tomu se vybralo tolik peněz, že si Josef Zasche mohl začít kreslit plány a v dubnu 1930 se už stavělo. Vídeňský profesor Arnold Hartig, rodák z Horního Tanvaldu, vytvořil pro hlavní oltář tři metry vysokou bronzovou sochu Krista, za kterou stojí pět metrů vysoký kříž z bílého mramoru. Varhany s 25 000 píšťalami vyrobila a namontovala firma Bratři Riegerových z Krnova. Vitráže v chrámových oknech, představující příběh Ježíšova srdce, vyrobila jablonecká firma Fritz Lucke. Tři zvony odlila firma Richard Herold z Chomutova. Na konci roku 1931 bylo hotovo.



KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

WENKEHO OBCHODNÍ DŮM V JAROMĚŘI

Začíná 20. století, kdy se v Praze dokončuje například nazdobený secesní Obecní dům nebo hlavní nádraží, tehdy Františka Josefa. A ve stejnou dobu, stranou pozornosti, vzniká ve východočeské Jaroměři dům, který není dozvukem končící doby, ale současnou éru předbíhá možná o čtvrtstoletí. Bez zlata a zdobných ornamentů, prostý, střídmy a nadčasový. Jaroměřský podnikatel Josef Wenke si u architekta Josefa Gočára objednal nový obchodní dům. Nejprve to zkoušel u jiných dvou Josefů, místních stavitelů Máši a Hofmana, ale jejich návrhy se mu nelíbily. Představoval si něco opravdu moderního a takového, co by skutečně pomáhalo prodeji. Potřeboval, aby především bylo z ulice dobře vidět na prodávané zboží. Kolegové z obchodní branže mu poradili, ať zkusí oslovit tehdy třicetiletého Josefa Gočára. Už z prvních skic bylo zřejmé, že si Wenke a Gočár budou rozumět. Architekt navrhoval přízemí i první patro s velkými okny a nad tím jako industriální motiv malá kruhová okna. Tento návrh ale ještě nechal Wenke Gočára přepracovat a stavět se začalo až podle toho dalšího. Místo kruhových oken byla do průčelí umístěna okna klasická, oddělená sloupky s černou keramikou a dům pak



zakoňuje výrazná římsa. Prostornost a vzdušnost zaručovala železobetonová konstrukce domu. Přízemí a první patro byly uvnitř propojené velkým kruhovým světlíkem. Kdo právě nakupoval v patře, mohl snadno vidět, co se odehrává v přízemí domu. A odspodu byl světlíkem zase jedinečný pohled na strop s originálním lustrem. Revoluční novinkou na tuzemské poměry ale byla konstrukce velkých oken do ulice. Byla usazena do subtilních ocelových rámců, což bylo řešení už běžně používané ve Spojených státech, ale u nás to byla v roce 1911 skutečná novinka.

↑ JOSEFU WENKEMU SLOUŽÍ KE CTI, ŽE I KDYŽ NEBYL SPOKOJENÝ S NÁVRHY, KTERÉ MU NACHYSTAL ZDEJŠÍ STAVITEL JOSEF MÁŠA, TAK SI JEHO FIRMU OBJEDNAL, ABY DŮM POSTAVILA. STAVBA NAKONEC PROSLAVILA VŠECHNY TŘI.

PARDUBICKÝ KRAJ

MODLITEBNA CÍRKVE BRATRSKÉ V LITOMYŠLI

Postavit modlitebnu, tedy prostor ke ztišení, v těsném sousedství výpadovky z města, po které duní nekončící řada kamionů, je velmi odvážná výzva. Jenže litomyšlský sbor církve bratrské neměl na začátku milénia na výběr. Stávající prostory v domě u nádraží mu už nepostačovaly a od města měl k dispozici pouze parcelu u té nejužší ulice ve městě, navíc ve svahu a v zatáčce. Jenže mladý kazatel sboru Daniel Smetana měl kuráž, na nabídku města kývl, pro stavbu si

V TĚSNÉM SOUSEDSTVÍ VÝPADOVKY Z MĚSTA SE ZRODILÓ DÍLO, KTERÉ BYLO NOMINOVANÉ DO PRESTIŽNÍ ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE MIES VAN DER ROHE AWARD V BARCELONĚ. ↓



sbor se souhlasem města vybral architekta Zdeňka Fránka. S trochou nadsázky se dá říct, že stačilo pouze dodržet plán, který sbor pro architekta našel už hotový v Bibli, a to v žalmu 57,11: „Bože, tvé milosrdenství až k nebi sahá, až do mraků tvoje věrnost.“ Fránek ho převedl do plánů a začalo se stavět. Jeho modlitebna, která z ulice vystupuje ze zeleného trávníku jako soustava střídajících se nakloněných rovin, skutečně působí jako cesta k Bohu, která sahá až do mraků. Hlavní prostory jsou ukryté pod terénem. Modlitebna nezabírá na parcele tolik místa a hlavní prostory se tím podařilo dobře izolovat od hluku projíždějících aut. Dominantní pro celou stavbu je pohledový beton, stěny z bezpečnostního skla a jednoduchý interiér. Vše důležité shrnul v pokloně svému kolegovi architekt Josef Pleskot: „Současná architektura má na to, aby byla osvobozena od zátěže mechanicky používaných pravidel kanonických vázaností. Málokterý architekt však dokáže využít této nabídky svobodně, kreativně, bez předsudků a s pokorou. Zdeňkovi Fránkovi se to v tomto případě podařilo. Srozumitelným koncepčním gestem v uspořádání podlah a stropů dokázal vytvořit prostor, který je zároveň moderní i archetypální, bezvadně se pojí se zemí i poukazuje k nebeským výšinám, člověku dává poznat kompresi i expanzi a po zápase s tmou nechává vítězit světlo.“

► KRAJ VYSOČINA

ZOTAVOVNA MEDLOV

Toho, jak jsou lesy u Fryšavy doslova šťavnaté čerstvou pramenitou vodou, si už před 500 lety všimli Pernštejnové a přikázali poddaným, aby vodu z potůčků z Rokytenského hájemství svedli do dvou lesních rybníků, Medlova a Sykovce. Voda v nich bývala chladná, krajina Žďárských vrchů se v nadmořské výšce přesahující 700 metrů málokdy rozpálila horkem. Stovky let tu býval klid, až si místa se zdravým vzduchem a svěžími lesy všiml mezi světovými válkami sportovec Leopold Stehlík. Pronajal si pozemky nedaleko hráze Medlovského rybníka a vybudoval na nich tábor pro mladé sportovkyně. Bydlelo se v prostých dřevěných chatkách a otevření tábora v červnu 1934 bylo pro celé okolí velkou událostí. O pět let později si Stehlík objednal u architekta Aloise Wachsmanna novou zděnou budovu. Na svou dobu to byla moderně pojatá stavba, neboť Wachsmann byl asistentem Josefa Gočára na pražské Akademii výtvarných umění. Tato budova stojí u Medlova dodnes u minigolfového hřiště a tento malý hotel na břehu rybníka se stal ve své době vyhledávaným místem pro letní pobyty. Reklamu mu dělalo i příbuzenské propojení Aloise Wachsmanna s Jiřím Voskovcem. Byli to bratřanci



a tak k Medlovu zamířil za odpočinkem například i Voskovcův přítel Jaroslav Ježek. Od 70. let minulého století má ale břeh rybníka novou dominantu. Vedle Wachsmannova domu byla v letech 1968 až 1973 vybudována Zotavovna VIII. všedoborového sjezdu pro pracovníky uranového průmyslu. V tomhle odvětví se na nějakou korunu nehledělo, a tak byla zotavovna postavena velkoryse. Expresivní linie stříšek i balkonového zábradlí odkazují společně s kulatými okénky v podsklepení na dozvuky bruselského stylu. Zásahy do původní architektury jsou minimální.

↑ KDO SE U KÁVY V HOTELOVÉM BARU ZAHLEDÍ NA ŠTÍHLÉ HRANOLY SKLENĚNÝCH LUSTRŮ, DOSTANE SE VE VTEŘINĚ DO PŮL STOLETÍ STARÉ RETRONÁLADY.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

HOTEL CONTINENTAL V BRNĚ

Velký hotel na malé parcele, taková by mohla být charakteristika brněnského hotelu Continental na Kounicově ulici, kdyby bylo potřeba vše shrnout do jedné krátké věty. Výšková budova, na svou dobu téměř mrakodrap, se zrodila mezi lety 1958 až 1964 a její plány připravil architekt Zdeněk Řihák společně se svými kolegy Aloisem Semelou a Vladimírem Kovaříkem. Z toho, co se původně jevilo jako nepříjemné omezení, tedy malá parcela uvolněná po demolici starých domů, se nakonec stala předností, díky které hotel vynikl nad ostatní. Netradiční trojramenný půdorys umožnil do více než 50 metrů vysoké budovy umístit na 230 pokojů. Na střed hotelu jsou paprskovitě napojené krátké chodby s pokoji po obou stranách a díky tomuto uspořádání mohou být všechny pokoje osluněné.

Z JEDNODUCHÉ UBYTOVNY SE STAL HOTEL S PŘÍSTÁVACÍ PLOŠINOU PRO VRTULNÍKY NAD VYHLÍDKOVOU KAVÁRNOU. ↓



Rukopis 60. let je na hotelu poznat už ve vstupní hale. Po pravé ruce střídá recepční pult z neprůhledného zeleného skla, které kryje i odkládací prostory

za zády recepčních. Pro čekání jsou nachystána moderní křesílka usazená v zimní zahradě, ze které vede točité schodiště až pod op-artový strop v mezipatře nad recepcí. Stačí se pod ním jen na chvíli posadit, aby fantazie přenesla člověka o 60 let zpátky do zlatého věku brněnských veletrhů a uvolněné atmosféry barevného designu a svěží architektury po Expu 58.

Na hotelu je pozoruhodná i proměna jeho názvu a s tím související určení správné kategorie hostů. Původně to měla být mládežnická ubytovna, která by se jmenovala Výškový hotel nebo Tempo. Jenže jak stoupal věhlas veletrhů a přibývalo náročnějších mezinárodních hostů, bylo potřeba hotel vylepšovat a z Tempa se stalo Brno, potom Sport a nakonec v roce 1963 přišlo finální pojmenování na Continental. Ten už s původní ubytovnou neměl nic společného, vždyť Zdeněk Řihák počítal v posledních návrzích dokonce s přistávací plošinou pro vrtulníky.

OLOMOUCKÝ KRAJ

HROBK A KLEINŮ V SOBOTÍNĚ

Při cestě autem z Rýmařova do Šumperka ten pohled stranou od silnice překvapí. Silnice se dlouho vine zalesněnými stráněmi a jen tu a tam prudká serpentina obkrouží osamělé venkovské stavení. A když se údolí Klepáčovského potoka začne rozestupovat a po pravé ruce začnou přibývat domky Sobotína, zjeví se v průseku anglického parku cosi na způsob zmenšeného kostela nebo šlechtického sídla. Zvlášť za padajícího soumraku je to výjev obzvlášť mystický a ani rozluštění té záhady bázlivému člověku na klidu nepřidá. Právě se dívá na hrobku jedné z nejvýznamnějších průmyslnických dynastií na Moravě, mauzoleum rodiny Kleinů. Stojí tu už od roku 1880 a alespoň malým uklidněním může být, že ostatky členů rodu tu už uloženy nejsou. V roce 1999 byly uloženy u zdejšího kostela svatého Vavřince. V hrobce totiž moc klidu neměly, prakticky od jejího postavení se do ní stále dokola snažili dostat lupiči a vandalové, které přitahovaly legendy, že kromě těl jsou v kryptě uloženy i cenné předměty. Ona už samotná stavba mauzolea působí honosně. Typově vychází z architektury italské vily a je bohatě zdobená jak na vnějším plášti, tak uvnitř. A veliká je natolik, že do ní bylo možné uložit



14 příslušníků rodu. Kleinové si takové místo poslední odpočinku mohli dovolit, peněz si vydělali skutečně dost. Ve zdejší kraji jim patřily doly i železárny a po celém Rakousku-Uhersku získávali zakázky na stavbu silnic i železnic. Vybudovali například silnici z Opavy přes Šumperk až do Červenovodského sedla a podíleli se i na stavbě železniční Ferdinandovy dráhy z Olomouce do Prahy. Na mnoho dalších železničních úseků zase dodávali příhradové mosty vlastní výroby.

↑ KLEINOVÉ SI MOHLI VELKÉ MAUZOLEUM DOVOLIT. PO CELÉM RAKOUSKU-UHERSKU ZÍSKÁVALI ZAKÁZKY NA STAVBU ŽELEZNIC. V SEMMERINGU V RAKOUSKU POSTAVILI TUNELY, KTERÉ SE STÁLE POUŽÍVAJÍ.

ZLÍNSKÝ KRAJ

KAPLE SV. CYRILA A METODĚJE V KOMÁRNĚ

O téhle kapli se mluvilo už devět let předtím, než byla postavena. V roce 1927 se na pomezí Hané a Valašska v obci Komárno otevíral nový hřbitov. Měl všechno, až na kapli. Jan Horák, který byl tehdy v Komárně starostou, se obrátil na Tomáše Baťu. Vždyť do Zlína to je odsud vzdušnou čarou jen něco málo přes 20 kilometrů, prakticky jen přes kopec. V roce 1932 oslovil To-

FRANTIŠEK LYDIE GAHURA, DVORNÍ ARCHITEKT TOMÁŠE BATI, ŘEŠIL TŘEBA STAVBU ZLÍNSKÉ RADNICE. I PŘESTO ALE VYTVOŘIL PRO MALOU OBEC JEDINEČNOU KAPLI Z REŽNÝCH CIHEL. ↓

máš Baťu svého dvorního architekta Františka Lydie Gahuru, aby pro Komárno kapli navrhl. Podrobnosti k tomuto neobvyklému zadání se bohužel nikde nedochovaly, Baťa navíc krátce poté, co Gahuru zaukoval, tragicky zahynul.

Byla to skutečně nezvyklá zakázka, vždyť Gahura byl v té době mezi architekty skutečná celebrita a řešil pro Baťu velké zakázky, například regulační plán velkého Zlína nebo stavbu radnice. Přesto pro malou obec kapli připravil, a to naprosto v duchu svého charakteristického rukopisu. Jednoduchý kvádr bez ozdob, z režných cihel, plochou střechou a přísně geometrickými okny. Žádná taková druhá kaple v celém Hostýnském Záhvoří nestojí. I když už při prvním pohledu je jasné, že tohle je import ze Zlína, ani v nejmenším není z té drobné stavby cítit industriální přísnost. Není to strojovna, není to malý sklad, je to křehká stavba v sousedství hřbitova, kterou skrz velká okna prostupuje po celý den proměnlivé světlo tak, jak slunce postupuje po obloze. Stavba kaple začala až v roce 1936 a ještě ten rok byla dokončená. Pro obec to byla významná událost, ovšem ne tak velká, jak bychom si mohli vzhledem k její architektonické hodnotě myslet dnes. Tehdy to byl až druhý nejvýznamnější obecní počín v tom roce. Za důležitější označil kronikář nákup nové motorové stříkačky pro hasičský sbor.



► MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

HAVÍŘOVSKÉ NÁDRAŽÍ

Pro pochopení významu havířovského nádraží je potřeba si koupit jízdenku na vlak do minulosti... Když se v Havířově otevřel v roce 1949 pro horníky první dům s 96 byty, nemělo tohle město budované na zelené louce ještě jméno. Nájemníci se stěhovali do anonymního sídliště. Až šest let po předání prvních bytů byla v Československu vyhlášena celostátní veřejná anketa, ve které mohl kdokoliv pro nově zrozené město navrhnout jméno. V šesti stovkách dopisů se objevilo téměř 2,5 tisíce návrhů. Horníkov, Kombajnov, Moravský Uhlíkov nebo Gigantov. Když se všechny hlasy sečetly, zvítězil v lidové anketě Bezručov. Jenže nad lidem byla v komunistickém Československu vždy strana a její vládnoucí aparát, a tak byl direktivně určen Šachtín. Dne 4. prosince 1955 ovšem bouchlo pěstí do stolu ministerstvo vnitra, řeklo, že to bude Havířov.

Dalších 10 let se město budovalo ve stylu socialistického realismu, takzvané sorely. Ve stylu, jehož název drnčí nepříjemně, jako by to bylo jméno pohádkové macechy. Když už to vypadalo, že Havířov bude dokončený jako skanzen sovětského vkusu, 60. léta pro-



větrala vzduch a v Sovětském svazu padl kult osobnosti. Do Havířova přišel architekt Josef Hrejsemnou. A jak se jmenoval, tak stavěl, ve stylu, kterému se u nás začalo podle světové výstavy Expo58 říkat „brusel“. Pro nové vlakové nádraží navrhl vzdušnou halu, která jako by byla reklamou na moderní věk – opartový strop, barevná mozaika, dynamické diagonální schodiště a k tomu galerie v patře pro obchody a restaurace.

↑ ČESKÉ DRÁHY
CHTĚLY PŘED SEDMI
LETY NÁDRAŽÍ ZBO-
ŘIT, DEMOLICI SE
ALE PODAŘILO OD-
VRÁTIT. JE TAK STÁ-
LE MOŽNÉ JEZDIT
VLAKEM DO MODER-
NÍHO „BRUSELU“.

INZERCE

EK013545

VÍME PROČ

degraduje beton

VÍME JAK

vrátit konstrukci životnost

TORBET Konstrukce s.r.o.

www.torbet.cz



KOMPLEXNÍ SLUŽBY V OBLASTECH:

SANACE betou a železobetonu
TORKRET stříkaný beton
TRYSKÁNÍ pískem, VVP do 2500Bar



**SDRUŽENÍ PRO SANACE
BETONOVÝCH KONSTRUKCÍ**
Concrete Structures Repair Association

www.torbet.cz

TORKRET • SANACE • TRYSKÁNÍ

Jan Adamus
jednatel společnosti

TORBET Konstrukce, s.r.o.
Sídlo firmy:
Dlouhá tř. 1199/32
736 01 Havířov-Město

Tel.: 00420 734 872 078

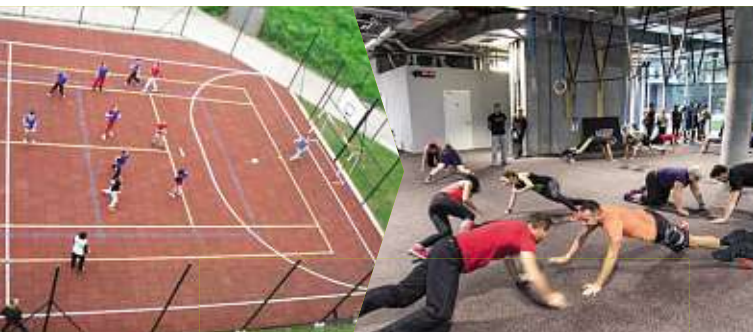
E-mail: info@torbet.cz
E-mail: adamus@torbet.cz

Regutec

Regutec a.s. je česká společnost, přední výrobce produktů z recyklované pryže. Díky nám nekončí staré pneumatiky na skládkách a je možné je v recyklované podobě znovu použít. Už téměř třicet let dáváme gumě druhou šanci a tím chráníme životní prostředí.

NAŠE VÝROBKY

- **Podporují cirkulární ekonomiku**
- **Jsou vyrobeny až z 95 % z recyklátu**
- **Pomáhají znovu využít až 5 000 000 starých pneumatik**
- **Jsou vhodné pro nejrůznější druhy projektů**



Naše výrobky tlumí hluk a vibrace od tramvají i rychlovlaků. Vyrábíme **bokovnice a antivibrační desky** pod koleje. Dále pak i **protihlukové stěny** použitelné v železniční i silniční dopravě a na městských vlakových zastávkách. Zajímavou referencí je například tramvajová trať Mannheim v délce 5,2km ve spolupráci s firmou edilon)(sedra.

novisa
RAIL



DODAVATEL PRO

- **Mezinárodní a stavební firmy po celém světě**
- **Řemeslníky (bazény, terasy, ...)**
- **Města, obce (tělocvičny, dětská hřiště)**
- **Podnikatele (fitness, koně, střelnice)**
- **Soukromníky (rodinné domy, chaty, zahrady)**

Pod značkami Novisa nabízíme výrobky pro specifické použití. Špičkové podlahové desky **pro venkovní i vnitřní sportoviště** najdete pod značkou Novisa Sport. Gumové podlahy se používají v posilovnách, tělocvičnách, na workoutových hřištích. Dodávali jsme povrchy i pro olympijský stadion v řeckých Athénách.

novisa
SPORT



Akustická řešení nabízíme i pro vnitřní prostory budov. Pryžové desky mají dobrou zvukovou pohltivost a schopnost absorbovat vibrace, takže jsou ideálním materiálem například pro výtahové šachty a technologické místnosti. Toto řešení bylo aplikováno na nejvyšší budově ČR, v brněnské AZ Tower, nebo v pražském metru.

novisa
NOISE

novisa
BUILD



Nejčastější použití avšak najdou pryžové výrobky na **dětských hřištích a terasách**. Průřezky jsou díky našim produktům bezpečnější díky certifikované výšce pádu (až 3 m). Kromě školek a městských hřišť se dají tyto výrobky použít na balkóny a terasy. Desky je možná dodat i s povrchem z umělé trávy.

novisa
HOME

novisa
KIDS



Design ve vinicích

S

tojí osamoceně ve vinohradech a mění ráz krajiny, ale i nenápadně uprostřed starých sklepních uliček. Změna technologií ve výrobě a rostoucí zájem turistů dávají vzniknout moderním vinařským domům i citlivým rekonstrukcím původní architektury.

Text | Tomáš Wehle

Foto | archiv redakce a Shutterstock

**1/ VINAŘSTVÍ KRÁSNÁ
HORA VE STARÉM
PODDVOROVĚ**

**2/ VINAŘSTVÍ NEŠETŘIL
VE ZNOJMĚ**

**3/ VINAŘSTVÍ VÁCLAV
V HUSTOPEČÍCH**

**4/ VINAŘSTVÍ OBELISK
VE VALTICÍCH**

**5/ VINAŘSTVÍ STARÝ VRCH
V HUSTOPEČÍCH**

**6/ VINAŘSTVÍ KONITZ
V KONICÍCH**



1



2



3



4



5



6



► VINAŘSTVÍ OBELISK

Největší kouzlo valtického vinařství je v jeho poloze. „Svým umístěním na horizontu, nad viniční tratí Hintertály, nabízí unikátní pohled na Valtice a panorama Pálavy a Mikulova. Podvečernímu posezení na terase se sklenkou se vyrovná jen máloco,“ popisuje architekt Pavel Bainer šarm Vinařství Obelisk. Právě brněnská architektonická kancelář AiD team je podepsána pod stavbou z roku 2017, která na jižní Moravu přináší kus středomořské ležérnosti a svobody.

Protože vinařství obklopuje krajinářský komplex formovaný v 17. až 20. století na panství rodu Lichtenštejnů, rozhodli se architekti jeho výraz zachovat a podpořit. „Větší část vinařství je proto ukrytá pod zemí, viditelná část při dálkových pohledech od Valtic nepatrně vystupuje z vinohradů,“ říká Bainer. „Návrh čerpá z tradic a vzorů, jakými se inspirovali tvůrci romantických objektů zasazených v Lednicko-valtickém areálu. V našem případě je to inspirace antickým chrámkem transformovaná téměř do abstraktní podoby desky podepřené třemi řadami sloupů. Takto vytvořený pavilon, stojící na pevném soklu, doplňuje horizont s vinicemi.“

Objekt je rozčleněn na dvě zóny: zpracovatelský provoz v suterénních podlažích a společenské prostory v horním podlaží s prodejnou, sálem a degustačními místnostmi. „V soklu, na němž tyto prostory stojí, je ukryto celé vinařství. Zákazníci nevěří, že se tak rozlehlá budova chová zvenčí tak kompaktně,“ říká majitel vinařství František Fabičovic, jinak též majitel břeclovského výrobce sanitární techniky Alca plast.

VINAŘSTVÍ NEŠETŘIL

V centru Znojma, na jižní straně Masarykova náměstí, stojí jeden z nejceněnějších měšťanských domů, vystavěný už v 15. století – Vinařský dům. Studio ORA už vědělo, do čeho jde. Před tím, než zde Vlastimil Nešetřil vybudoval vinařství, měl několik let v pronájmu prostor v přízemí domu, v němž provozoval vinný bar Chatka. „Jeho interiér navrhovala ORA, pokračování ve spolupráci bylo logické,“ říká majitel vinařství.

Zadáním bylo vytvořit v památkově chráněném renesančním domě místo, kde by se víno vyrábělo, prodávalo a degustovalo. A zároveň by se zde hodovalo, pořádaly akce a bydleli tu hosté. Ambiciózní cíl si vynutil využít každý centimetr všech úrovní měšťanského domu, jeho dvora a sklepů. Hlavním vstupem do areálu je průjezd, sklad vinařského náčiní a technologie, místo, kde víno zraje v keramických nádobách kvevri zabudovaných v podlaze.

Největší kvalitou projektu je dvůr. Úzký pozemek je situovaný mezi dvojicí vysokých zdí. Ta první je kamenná, patřící bývalému kapucínskému klášteru, ta druhá je naopak holá zeď nefunkujícího kulturáku z konce 80. let. Zdi rámuji nádherný výhled do kapucínské zahrady. Provozní nutností bylo navrhnout ve dvoře přístavbu se servisními místnostmi. Architekti se rozhodli ji přimknout k ošklivé zdi kulturáku a tím ji upozadit. Výsledkem je pohledům zvenku skrytý soudobý pavilon, jehož střecha je vyhlídkovou terasou. Hlavní výrobní prostory vinařství jsou ve sklepech, jež zůstaly téměř bez zásahu. Na tuto část navazuje znojemské historické podzemí.

VINAŘSTVÍ KRÁSNÁ HORA

Budova vinařství ve Starém Poddvoro- vě, jež ročně vyrobí asi 50 tisíc lahví vína, je společným dílem vinařů a architekta Tomáše Havlíčka. „Jsme přátelé už 25 let, bez něho se u nás neřeší ani dětský pokojíček,“ vysvětluje majitel vinařství Krásná hora Marek Vybíral. „Jedeme na stejné vlně. My jsme věděli, co potřebujeme, jaký je k dispozici prostor a že chceme, aby to co nejlépe zapadlo do okolní zástavby, a Tomáš to dal na první dobrou,“ přibližuje Vybíral.

Zadavatel projektu požadoval „neorustikální výraz stavby“. Výsledkem je bílá omítka a barevné skleněné tvárnice – luxfery, tradiční koření stavební kultury našeho venkova. Dvojpodlažní vstupní a výrobní trakt stojí na stávajícím starém vinném sklepe, tanková hala na místě bývalého dvorku. Areál doplňuje pietně restaurovaný objekt historické, zhruba 200 let staré viniční budy se sklepem. Velikost a měřítko vinařství jsou úměrné okolním stavbám. Velká tanková hala, tedy hlavní prostor pro výrobu vína, je řešena jako dvojdlodí.

Zájem o zdejší vína mají nejen Češi – 40 procent ho míří na export, především do skandinávských zemí, Velké Británie, Irska, ale i Japonska či USA. Vinohrady najdete převážně v trati Krásná hora ve Starém Poddvoro- vě. Víc než pět hektarů jich roste na jihozápadních svazích se sprašovým podložím, kde první vinice založili cisterciáci ve 13. století. Možná díky tomuto francouzskému mnišskému řádu zde pěstují tradiční francouzské odrůdy – Rulandské bílé, šedé i modré, Chardonnay, Sauvignon nebo Merlot.



KALDEWEI

NATURAL UNION

Glass and steel, grace and strength, connected to perfection in MING bowls

PHOTOGRAPHER
BRYAN ADAMS

kaldewei.cz



► VINAŘSTVÍ VÁCLAV

Vinařství Václav v Hustopečích, nad jehož vstupním portálem důstojně ční přilbice svatého Václava, tvoří de facto dva domy. První z nich, kde je ubytování pro hosty, archivní sklep a degustační prostory, navrhli Šimon Rujbr a Martin Ptáček ze studia Momo Interier a Magda Stolková. Druhý objekt, kde se zpracovávají hrozny a vyrábí a zraje víno, je dílem tehdy ještě studentů Rostislava Stoklásky, Veroniky Ševčíkové a dcery majitelů Terezy Teplé.

„Už dříve pro nás zpracovávali studie k jiným projektům a líbil se nám jejich netradiční svěží přístup. Ten se myslím projevil i zde,“ vysvětluje majitel vinařství Tomáš Teplý. V obou případech pak finálně domy doprojektovali s architektem Tomášem Zlámalem.

„V tradiční ulici Na Hradbách, kde vinařství od roku 2015 stojí, měly Hustopeče zpracovanou urbanistickou studii. Mohli jsme se zabírat jen exteriérem a spíše omezeně. Naším záměrem bylo zachovat ráz ulice a příliš nevyčínat,“ říká Teplý. V interiéru s křehkým kruhovým schodištěm do sklepa si už mohli dovolit více. Výsledkem je neokázalá kombinace cihel, betonu, skla a oceli.

Objekt vinařství je na dvou místech propojen s degustačním sklepem sv. Václava s apartmány. Oba domy spojuje i jednoduchý interiér tvořený betonem, štukovou omítkou, stěrkami a pozinkovaným železem. Hlavní prostor se při vinobraní využívá především k výrobě vína, jež pochází z vlastních hroznů pěstovaných v biorežimu. Produkce začíná v patře na galerii a za využití gravitace pokračuje až do sklepení.

VINAŘSTVÍ STARÝ VRCH

Každý, kdo se vyrazí podívat do Hustopečí na kvetoucí mandloně, si musí nutně všimnout elegantní terasy s celoplošně prosklenou stěnou. Za tou se skrývají degustační prostory Vinařství Starý vrch. Podle návrhu Jana Podešvy ze studia POParch a architektů Tomáše Shromáždila a Michaely Jandové mají tvar diamantu a ozvláštňují interiér jednoduchého železobetonového kvádru obloženého izolačními PUR panely.

„Právě spojení čelní části vinařství, která slouží pro degustace, posezení a prodej, s okolní přírodou a zahradou má u návštěvníků největší ohlas,“ přiznává výkonný ředitel vinařství Karel Osička. Jednotná, světle šedá barva obvodového pláště spolu s mírně lomeným tvarováním navozuje dojem obrovského balvanu zasazeného do svahu.

„Důležitá pro nás byla i práce s navazujícím terémem, který jsme upravili tak, abychom na terasu nemuseli dávat zábradlí,“ říká architekt Podešva.

Vinařství Starý vrch vzniklo v roce 2014. Architektonické zpracování je postaveno na kombinaci betonu, dřeva a přírodního kamene. Stavbyvedoucí rodinné firmy Esox Tomáš Sedláček pracoval i s dubovým obkladem řezaným ze starých trámů. Součástí zakázky byly nejen reprezentativní, ale i výrobní a skladovací prostory. Výrobní část je vybavena nejmodernějšími technologiemi pro zpracování suroviny, řízení procesu kvašení a filtraci hotového vína. Zpracování a školení vína už je v režii tradičních postupů. Klasiku představuje ležácký sklep, kde vína zrají v sudech z francouzského dubu.

VINAŘSTVÍ KONITZ

„Vždy když se sem vracím, mě fascinuje její atmosféra. Domácí, teplá, přívětivá. Nechce se vám pryč. Všechno je tu tak akorát. Správné proporce prostorů, ale i v materiálech, detailech, nábytku. Vše hraje dohromady. Není to bombastické, a přesto to má silnou atmosféru,“ přibližuje architekt Tomáš Dvořák osobitost své realizace z roku 2015.

Tehdy ho oslovil majitel vinařství Boris Vaculík a požádal ho o rekonstrukci staré budovy v Konicích u Znojma. Ta byla součástí hospodářského souboru staveb u obytné budovy na vesnici jako součást klasického venkovského stavení a sloužila dříve jako lisovna a zároveň vstup do téměř 300 let starých pískovcových sklepů. Smyslem návrhu bylo použít všude, kde to bylo možné, původní, poctivé materiály nebo technologie a pokusit se o reinkarnaci ducha starých objektů v moderní podobě 21. století. Architekt změnil funkce budovy na zázemí ke sklepu, který nově slouží jako společenská místnost. Prostorově malý půdorys neumožnil žádnou velkou přestavbu, uvnitř je pouze společenská místnost a malé sociální zázemí.

Architektonický návrh exteriéru je jednoduchý: bílé tělo stavby spočívá na kamenné podezdívce z nasucho skládaných kamenů, zastřešení je klasickou střechou s tradičním sklonem i materiálem – bobrovkou. Kameny na podezdívku byly použity místní ze spadlé opěrné stěny, omítky je klasická, vápenná na stěně bez zateplení. V interiéru architekt navrhl horní chrámové osvětlení oknem pod střechou, s viditelným průhledem do konstrukce krovu.



VINNÝ SKLEP U MODRÁKA

Musí být radost koštovat vína v takovém prostředí, které k vám promlouvá skrze atmosféru a řemeslo. Jan Zmeko starší z Vrbovce si tento sklep pořídil z radosti. Byť byl ještě před 10 lety v havarijním stavu, okouznil jej a nechtěl ho nechat spadnout. Výrobní sklep už v ulici měl, tenhle proto slouží hlavně pro koštování. „Ve vrbovecké vinařské uličce tyhle sklepy už skoro vymizely. Nedávno se tu zdemoloval zdaleka nejkrásnější a asi i nejstarší sklep, protože majitel na jeho stav dlouhodobě kašlal a sklep začal ohrožovat okolí. Ten objekt nám byl vzorem. V našem sklepě předáváme sdělení o zdejší původní typologii a měřítku starých sklepů,“ vysvětluje architekt Jan Hora ze znojenského studia ORA, který stojí za rekonstrukcí, mimochodem prvním projektem v historii studia.

Sklep se skládá ze tří částí: vstupní haly, lisovny, z níž se dále klesá do archivu, který je jen chodbou vykopanou do terénu. Investor měl jasnou představu, jak chce, aby sklep zvenku vypadal. Vytvořil skicu, která architektům Barboře Zmekové a Janu Horovi určila ducha domu.

Fasáda je líčená vápnem, tak jako dříve každý domek. Okna a dveře jsou natřené chrpově modrou, jejíž pozůstatky se našly v původním objektu a připomíná původního majitele, který takhle zabarven vylézal ze sklepa. Před sklepem je starý trám sloužící jako lavička. Dole, v původní lisovně, architekti odstranili plesnivé omítky, očistili zdivo a nechali je dýchat. Součástí návrhu je i mobiliář na míru. Lustr jako analogie původního kola od vozu, mobilní lavice a stabilní stůl.



STEZKA NAD VINOHRADY

Stezka nad vinohrady, vybudovaná v roce 2018 na Kobylím vrchu, krásně ukazuje, jak omezené někdy bývá naše uvažování. Vždyť co je to za rozhlednu, když nešplhá kolmo vzhůru jako prst k nebi? Přesto je z této spirály v nadmořské výšce 334 metrů výhled do všech světových stran.

Vyhledka na okraji obce Kobylí má tvar kruhové rampy s výsečí 334° a citlivě vystupuje nad vinařské okolí. Kruh podle autorů stezky Jiřího Vojtěška a Jakuba Rolečka z brněnské kanceláře Keeo4design představuje životní cyklus přírody a symbolicky odkazuje na neustálý růst obce. „Když se na nás obec obrátila s nápadem na rozhlednu, úkol zněl jasně: vytvořit rozhlednu, která přiláká turisty a stane se oblíbeným místem pro setkání. Po důkladné analýze nám však bylo jasné, že k návrhu musíme přistupovat s ohledem na krásné vinařské okolí. Smyslem stavby by neměl být jen výhled. Rozhledna by měla splynout s krajinou,“ říkají architekti.

Stavba je řešena modulovým kruhovým systémem stojícím na ocelových subtilních nohách v bílém odstínu. Samotná rampa je obložena svislými dřevěnými latěmi a fošnovou dřevěnou podlahou. Díky nakloněné rovině, jež nahrazuje schody, je stezka jednou z mála rozhleden v Česku přístupných pro starší nebo handicapované, případně pro maminky s kočárky. V nejvyšším bodě rozhledny, ve výšce 7,5 metru, se návštěvníci ocitnou nad vinicemi a naskytne se jim pěkný výhled na krajinu. Spatřit lze i Bílé Karpaty, Strážovské vrchy, Malé Karpaty nebo Velkou Fatru.



VINAŘSTVÍ ŠTĚPÁN MAŇÁK

„Na masovou turistiku zařízení nejsme, sklípek s folklorem tu nenajdete. Zájemce o víno tady ale samozřejmě rádi uvítáme,“ říkával kdysi vinař a majitel stejnojmenného vinařství Štěpán Maňák. Brzy to už úplně platit nebude. V Žádovicích na Kyjovsku se loni v srpnu začala stavět reprezentativní trojúhelníková budova jeho rodinného vinařství. Nyní se dokončuje hrubá stavba. Na začátku léta má být hotovo.

„V téměř třicetileté historii vinařství jsme postupně vybudovali na hektarovém pozemku komplex budov. Jediné, co nám chybělo, byl reprezentační vstup do vinařství, degustační místnost a podniková prodejna. S tímto zadáním jsme oslovili některá architektonická studia,“ vysvětluje Štěpán Maňák.

„Při návrhu jsme vycházeli ze stávající urbanistické kompozice místa složené ze tří objektů: seník, budoucí muzeum a hala. Architektonickým konceptem je částečně podsklepená jednoduchá budova, která respektuje kostel sv. Jana Nepomuckého. U nově navrženého objektu převažuje vodorovná linie přízemního charakteru a přibližuje se tak okolním lineárním stavbám,“ představuje budoucí realizaci Jakub Roleček z brněnského ateliéru Keeo4design.

Objekt je koncipován do trojúhelníku, jehož stěny i vrcholy jsou natočeny podle výhledových os pozemku. Zatímco od silnice zaujme nápaditý vrchol budovy, prosklené průčelí nejdelší strany (47 m) ukazuje budovu v maximální možné míře. „Díky své šířce zakrývá přední strana trojúhelníku nevzhledné zemědělské stavby za ní,“ dodává architekt.



Tradice, kvalita a inovace

karuselové dveře
automatické dveře
celoskleněný program
hliníkové výkladce, okna a dveře
požární hliníkové konstrukce
vratová a překládací technika

RACCOON s.r.o., Poříčí 26, 678 01 Blansko
www.raccoondoors.com



SPRCHOVÉ ŽLABY



SPRCHOVÉ ŽLABY



PODLAHOVÉ VPUSTI



KANALIZAČNÍ VPUSTI

Nerad bych přišel o originalitu

Text | Martina Marečková

Foto | HN – Jiří Zerzoň,
Kamil Mrva Architects

P

rvní referencí architekta Kamila Mrvy po studijním návratu z USA se stal jeho vlastní dům s ateliérem v rodné Kopřivnici. Stavba sklídila pozitivní ohlas a Mrva začal navrhovat další rodinné domy převážně v Moravskoslezském kraji, ale i Praze. Postupně se nabalovaly větší zakázky – hotel, rezidenční developerský projekt či firemní centrály.

Dnes Mrva a jeho tým pracuje na mnoha veřejných zakázkách pro obce v Beskydech. Je dvorním architektem obce Trojanovice, jejíž zvonička na Horečkách pronikla mezi 1000 nejlepších staveb Evropy. Práce ateliéru v Trojanovicích zaujala i starosty dalších menších obcí v regionu jako Palkovice, Ratiboř nebo Staříč, jejichž veřejné stavby nesou Mrvův rukopis.

Kamil Mrva dělá ale i například autorský dozor na nové budově Fakulty umění Ostravské univerzity, což je stavba zhruba za 350 milionů korun. Jeho ateliér je vytížen na dva roky dopředu a Mrva musí odmítat nové zakázky, jako třeba podílet se na návrhu nové městské čtvrti v Praze.

Váš ateliér už dávno nenavrhuje pouze rodinné domy jako v začátcích. Na čem větším momentálně pracujete?

V podhorské obci Ostravice v Beskydech navrhuje pro společnosti J&T a Tatry Mountain Resorts rekreační areál, jehož součástí bude kongresové centrum, ubytování, wellness, apartmánové a byto-



KAMIL MRVA

vé domy. Projekt má schválenou architektonicko-urbanistickou studii, na které jsme pracovali dva roky. Do pěti měsíců by snad měla být hotová dokumentace pro územní řízení první části projektu, což je hotel. Investor by chtěl zahájit stavbu co nejdříve, nejlépe do dvou let. Ale to předbíhám, jsme teprve na začátku povolovacího procesu. Projekční práce celkově s realizací odhaduji na pět let.

ABSOLVENT FAKULTY ARCHITEKTURY VUT V BRNĚ. PO KRÁTKÉ PRAXI V PRAŽSKÉM ATELIÉRU GAMA POD VEDENÍM KARLA PRAGERA SE VYDAL NA STUDIJNÍ CESTU DO SEVERNÍ AMERIKY, KDE STUDOVAL PŘEDEVŠÍM STAVBY F. L. WRIGHTA. PO NÁVRATU Z USA SE USADIL V KOPŘIVNICI A ZALOŽIL ATELIÉR KAMIL MRVA ARCHITECTS. ZA ŘADU SOUKROMÝCH I VEŘEJNÝCH STAVEB ZÍSKAL PRESTÍŽNÍ OCENĚNÍ. KAMIL MRVA JE ZASTUPITEL MĚSTA KOPŘIVNICE, PŘEDSEDOU SPOLKU KATOLICKÁ BESEDA KOPŘIVNICE A OD LOŇSKA TAKÉ ZAKLADATELEM ASOCIACE ZA ESTETIKU VEŘEJNÉHO PROSTORU.

Dolní oblast

Jak jste se k tak velké zakázce dostali?

Investorovi se líbila naše práce v regionu, v Beskydech – na Pustevnách nebo v Trojanovicích – a také nás doporučil architekt Josef Pleskot. Je to naše největší zakázka.

Z větších projektů vás zaměstnává i rekonstrukce bývalé výdušné jámy na kreativní akademii v památkově chráněných Dolních Vítkovicích v Ostravě.

Jak pokročila stavba?

Na jaře by měla být hotova první etapa, pak budeme pokračovat nástavbou. Původní majitel výdušné jámy Jan Světlík ji prodal investorovi Martinu Tošenovskému ze společnosti Leemon s podmínkou, že architekt Pleskot návrh rekonstrukce uvidí. I k této zakázce jsme se dostali přes Josefa Pleskota, který nás investorovi doporučil. Být v Dolní oblasti je dnes značka.

Za loni dokončenou rekonstrukci sídla společnosti mmcit+ v Polsku váš ateliér dostal čestné uznání v soutěži Stavba roku. Ocenění jste za posledních 13 let posbíral

za různé stavby celou řadu. Jaký vliv to má na získávání dalších zakázek?

Rekonstrukce stodoly pro mmcit+ byla zařazena do nové ročenky české architektury, kterou připravuje architekt Petr Hájek. Do ní se dostane kolem 30 staveb a my tam za posledních 20 let máme 10 realizací. To je pro nás coby malý ateliér z Beskyd pocta.

Samozřejmě po zviditelnění nás lidé oslovují více. Jednu z našich prvních pěti realizací, přístavbu rodinného domu v Kopřivnici, zveřejnil jeden nedělní časopis. Hned v pondělí mi zavolał investor z Prahy s tím, že by chtěl stejným způsobem zrekonstruovat svůj dům v Jevanech. Přitom ten investor nikdy v Kopřivnici nebyl. A například naše malá stavba zvoničky na Horečkách v Beskydech pronikla mezi tisíc nejlepších staveb Evropy, a to jsme na ní dělali bez nároku na honorář.

Nezřídka dostáváte zakázky na základě referencí. Jak ale vnímáte, když Česká komora architektů (ČKA) prosazuje architektonické soutěže?

Jsem zastáncem soutěží, ale vstoupil jsem do komunální politiky a vím, že je to s nimi trochu složité.

je dnes značka. Investorovi nás pro rekonstrukci výdušné jámy v Dolních Vítkovicích doporučil Josef Pleskot.



↑ V BÝVALÉ VÝDUŠNÉ JÁMĚ V OSTRAVSKÝCH DOLNÍCH VÍTKOVICÍCH VZNIKLOU KREATIVNÍ ATELIERY A SPOLEČENSKÉ CENTRUM.

→ PO ZKUŠENOSTECH S PROJEKTEM FIREMNÍHO SÍDLA MMCIT+ V BÍLOVICÍCH, SE STUDIO PO 10 LETECH PUSTILO DO NÁVRHU POLSKÉ POBOČKY, KTERÁ VZNIKLA PŘESTAVBOU STARÉ HOSPODÁŘSKÉ BUDOVY.





► Funkční období zastupitelstev je čtyřleté a příprava a samotný proces soutěže podle pravidel komory architektů někdy trvá dlouho, třeba rok a půl, a obce stojí hodně peněz. Do výsledku soutěže pak všichni mluví, návrh se předělává, a teprve třeba po třech, čtyřech letech je připravena dokumentace k realizaci. A to je strašně dlouhý proces na malou stavbu v hodnotě 20–50 milionů korun.

Byl jsem účasten několika minisoutěží, kdy se studie zadávaly přímo pěti nebo deseti ateliérům, a návrh vybírali zastupitelé s přizvanými odborníky. Takto náš ateliér získal například zakázku na bytový dům pro seniory ve Staříči. Pokud by to šlo formou architektonické soutěže s ČKA, tak si myslím, že ten dům dodnes nestojí. Vždyť nám ten proces trval od prvních skic až po realizaci 10 let.

↑ REKONSTRUKCE
BUDOVY HASIČSKÉ
ZBROJNICE
V PALKOVICÍCH
U FRÝDKU-MÍSTKU.

ZVONIČKA ↑↑
NA HOREČKÁCH,
KTEROU CHTĚLI AR-
CHITEKTI SYMBOLI-
ZOVAT ODHODLÁNÍ
ZDEJŠÍCH LIDÍ NE-
DOPUSTIT PŘÍRODNÍ
DEVASTACI SVÉHO
REGIONU.

PŘÍSTAVBA RODIN-
NÉHO DOMU
NA KOJETÍNĚ ↓



V Evropě je běžné vypisovat soutěže vy-
zvaným architektům. Jsem aktivní autori-
zovaný architekt, působil jsem v ČKA
ve stavovském soudě, nikdy bych nešel
proti komorovým předpisům a řádům, ale
na druhou stranu vidím území, která se
musí spravovat, a jen díky šikovným staros-
tům a šikovným politikům to zvládáme.

**Takže v našem prostředí je architekto-
nická soutěž podle pravidel ČKA sice
dobrá myšlenka, ale není moc reálná?**

Ano. Ne všechny soutěže jsou pro investo-
ry časově výhodné, proto se připravují i vy-
zvané soutěže, kdy se osloví vybraní archi-
tekti. Byl jsem například v porotě na nový



objekt botanické zahrady v Praze, kde se v prvním kole vybíralo podle portfolií zkušených ateliérů. Nebo jsem byl předsedou poroty architektonické soutěže na budovu radnice Prahy 7 v Holešovicích s výborným starostou a jeho týmem. Ta už je hotová. Přitom od vyhlášení soutěže po dokončení stavby uplynuly jen čtyři roky. Podmínky a zadání připravovala organizace architekta Igora Kovačeviče, který zpracoval podklady pro rychlou mezinárodní soutěž.

Jenže šlo o rekonstrukci. Novostavba by v Praze trvala mnohem déle...

To máte pravdu. Pak je tu varianta, kterou zvolili Trojanovice. Starosta Jiří Novotný tam na základě spolupráce s námi přemluvil zastupitelstvo, aby byl pro obec hlavním architektem ateliér Kamila Mrvy. Zastupitelstvo to odsouhlasilo s tím, že má právo veta a může tedy přijmout i jiného architekta. My tedy dnes děláme služby architektury pro obec Trojanovice podle honorářového řádu komory architektů. Každou studii, kterou pro obec připravujeme, odsouhlasují zastupitelé.

Váš ateliér v Trojanovicích a okolí zrealizoval mnoho oceňovaných staveb, na čem tam pracujete teď?

Na půdorysu bývalých garáží jsme navrhli informační centrum Trojanovic, kde bude CzechPoint, informační služby obce a obecní knihovna. Už je hotová hrubá stavba. Dále začneme na jaře kontrolovat stavbu re-

konstrukce obecního úřadu. To je jedna z posledních veřejných staveb, kterou Trojanovice nemají zrekonstruovanou. Ve výběrovém řízení se vybral dodavatel stavby a teprve teď, po roce, si můžeme za svou práci fakturovat. Máme totiž se zastupiteli dohodu, že nám zaplatí zpětně honorář, až když se začne stavět. Tím jsme nuceni pracovat efektivněji a rychleji, abychom se uživil.

Působíte zároveň v komunální politice. Jak to jde dohromady s veřejnými zakázkami města Kopřivnice?

Já si myslím, že architekti by měli v obcích nebo v regionech mluvit do veřejných sektorů. A to buď z pozice konzultantů, nebo by se neměli bát vstoupit do politiky. My jsme v Kopřivnici založili nejprve komisi architektury a pak se z ní částečně transformovala politická organizace. S uskupením Krásná Kopřivnice jsme pak vyhráli volby a na radnici založili oddělení architektury, které je na úrovni odboru majetku města nebo odboru rozvoje. Oddělení architektury by mělo odsouhlasit vzhled veškerých investic, které má město spravovat. Fasádu školy, chodník, parčík nebo mobiliář. Toto od- ►

PODCAST **RANNÍ BRÍFINK** HN

Vše, co potřebujete vědět, než ráno otevřete e-mail.

Byznys, politika, zahraničí.

K poslechu na podcastových aplikacích:



Jaroslav Mašek

Jana Klímová

Petr Honzejek

Martin Ehl

Ondřej Houska





- dělení také zpracovalo manuál o estetice veřejného prostranství. Brožura podnikatelům například radí, jak pracovat s reklamou, aby vypadal veřejný prostor města kultivovaně. Kopřivnice šla v tomto směru příkladem městům jako například Velké Meziříčí. S kolegy jsme proto založili soukromou organizaci – Asociaci za estetiku veřejného prostoru. Začínáme pomáhat dalším obcím a městům.

CENTRUM MĚSTA
KOPŘIVNICE
NEBYLO NIKDY
DOKONČENO.
ZA TŘI ROKY BY
MĚLO MÍT KONEČNĚ
NÁMĚSTÍ. ↓

↑ HOSTINEC V REKOVICÍCH, KTERÝ PROVOZUJE
OBEC TROJANOVICE. VELKOFORMÁTOVÉ
ZASKLENÍ SMĚREM DO LESA PŮSOBÍ JAKO
VELKÁ TELEVIZNÍ OBRAZOVKA.

Máte na tohle všechno čas?

Ne. Proto s vámi dělám rozhovor v sobotu odpoledne.

Ve vaší rodné Kopřivnici jste získal veřejnou zakázku na revitalizaci centra města. Jak jste k tomu přistupoval?

Zabývám se tím již od studentských let, kdy jsem na fakultě architektury v Brně měl v předmětu urbanismus zadání na centrum města Kopřivnice. Už 27 let tedy vnímám, jak by mělo centrum města vypadat. Náš ateliér studii zpracoval před sedmi lety a teprve dnes se začíná stavět. Děláme autorský dozor a já tam mám dvojí roli, hlídám stavbu jako architekt a jako politik.

To musí být o to větší zodpovědnost, když ve městě také žijete...

Ano, architekt musí být zodpovědný. Kopřivnice si centrum zaslouží. Nechtěl bych, aby generace našich dětí ještě za 20 let žila v ošklivém městě. Z Kopřivnice se stalo město díky továrně Tatra, ale jeho centrum ne-



bylo nikdy dokončeno. Náměstí TGM je parčík, který nemá ohraničení. Studie revitalizace centra je v podstatě bulvár, který se snažíme zlidštit. Napočítali jsme tam 22 druhů dlažeb, jsou tam i různé mobiliáře... My bychom to chtěli zjednotit, a kdybychom to neudělali my, tak to asi neudělá nikdo. Věřím, že za tři roky bude mít Kopřivnice konečně náměstí.

Aktuálně pracujete na více než 50 projektech, přitom před třemi lety jste jich uváděl přes 60, a to máte v ateliéru pořád stejný počet lidí. Nechcete nabrat víc architektů?

Mám dnes kolem sebe sedm až osm lidí a přemýšlím o tom, jestli nevzít nějakého manažera, abych si oddychl. Na druhou stranu před sebou máme hodně originálních projektů a já bych o tu originalitu nerad přišel. Mám strach, že když to sklouzne do manažerování a ekonomiky, tak už to budou jen čísla a přijdeme o originalnost řešení, o poezii architektury.

Ovlivnila covidová pandemie nějak váš byznys?

Náš ateliér má tolik práce, že nevím, co dříve. Na některých projektech děláme sedm i více let, což je příklad centra Kopřivnice. Všechny naše projekty musíme mít neustále v hlavách. Pro Trojanovice stavíme informační centrum, dokončili jsme revitalizaci fasády obecního úřadu, dva veřejné prostory, další parkoviště, bytový dům pro seniory a ubytovací kapacity a neustále vyvíjíme studii na Pustevnách. A to jsou zakázky jen pro jednu obec.

Do toho nám každý týden chodí nové nabídky a já každý týden odepisuji, že můžu až za dva roky. Momentálně tedy nepocítujeme pokles zakázek, ale je možné, že u investorů se to projeví setrvačně třeba až za dva roky.

Covid ovlivnil restauraci U Bartoloměje, kde jsme předělávali interiéry. To je další moje dobročinnost. Po mém dědečkovi jsem se stal předsedou spolku Katolické besedy v Kopřivnici. Máme na starosti Katolický dům se dvěma sály, restaurací a nájemními prostory. Nebyli jsme spokojeni s nájemci restaurace a zkusili jsme ji provozovat sami. Když k nám do ateliéru přijíždějí klienti, neměli jsme je v Kopřivnici kam pozvat. Restaurace je teď ale zavřená, což je problém, protože máme 10 zaměstnanců, které musíme platit.

Takže jste si vlastně otevřel firemní restauraci?

Přesně tak. V Kopřivnici není moc kvalitních restaurací, jsou zde různé kluby, bary a nálevny. Za slušnou restauraci jsme dříve museli jezdit do Štramberku nebo do Rekovic. V restauraci U Bartoloměje má náš ateliér svůj stůl.

INZERCE

etón
ednění
rmatúra
BBA - MONOLIT
20let
S. F. O.

STAVĚT Z BETONU NÁS BAVÍ – POSTAVÍME I VAŠI STAVBU



Provozovna

BBA - MONOLIT, s.r.o., Vídeňská 682, 252 50 Vestec u Prahy
Telefon: (+420) 244 465 840, Email: mail@bba-monolit.cz
www.bba-monolit.cz

Sídlo

BBA - MONOLIT, s.r.o., Ke Krči 576/36, 147 00 Praha 4-Braník

SKELETSYSTEM STAVÍ DŮM, BLÍŽE VAŠIM SNŮM



SKELETSYSTEM

 **GOLDBECK**



First information systems, s.r.o.

je česká firma vytvářející a implementující systémy a aplikace převážně pro stavební průmysl. Jak hodnotí dobu covidu a co můžou nabídnout za produkty i v době pandemie...

V době začínající pandemie způsobené virem covid panovaly značné obavy z prodeje IT produktů pro stavební firmy. Nejistota z vývoje pandemie se projevila ve všech odvětvích a ve stavebnictví nevyjímaje. Nastaly první náznaky pozastavení zakázek, nejistota stávajících i nových klientů z budoucnosti rostla.

Jak nám na konci roku potvrdili naši klienti k pozastavení některých staveb sice došlo nebo se průběh výstavby protáhl, ale ve výsledku se stavební sektor úplně nezastavil. Nakonec i strach pominul a máme za sebou jeden z neúspěšnějších období, co se týče prodeje softwarových řešení v celé historii firmy. Zákazníci si velmi pochvalují naše systémy, protože jim v době pandemie usnadnily práci z domova a nepřišli o přehled nad řízením

stavební výroby ani ekonomikou. Systém RSV na řízení stavební výroby byl poprvé spuštěn do prodeje před 25 lety a za tu dobu zkušenosti se podařilo vyladit systémové funkce a metodiky k ideálnímu komplexnímu řešení. Každou implementaci našich systémů provádíme přesně na míru každému zákazníkovi s ohledem na jeho potřeby. S pracovaným systémem kompetencí vidí každý uživatel či organizační složka společnosti informace, které jsou důležité pro správné řízení a rozhodování.

Stávající situace ve společnosti potvrdila, že jeden z nejžádanějších procesů je modul Workflow, díky kterému můžou pověřené osoby schvalovat faktury či jakékoli jiné dokumenty odkudkoli z mobilního telefonu či tabletu. Dotyčný má kromě

samotného dokumentu v digitální podobě k dispozici i další informace, které jsou nutné k rozhodnutí o schválení kdykoliv a odkudkoliv. Klíčovým nástrojem systému RSV je controlling, který ocení firmy nejen v době pandemie. Vedení společnosti může hlídat náklady, výnosy, a hlavně porovnat plán se skutečností, a to vše z pohodlí domova, prostřednictvím přístupu přes webový portál.

Digitalizace stavebnictví je i díky novému stavebnímu zákonu v plném proudu a i přesto, že pandemie stále pokračuje, zájem nových klientů neustoupá. Společnost First information systems, s.r.o. přináší neustále nové aplikace a řešení, které se přizpůsobují vývoji trhu. Právem se tak považují za lídry na trhu se softwarovými řešeními pro stavebnictví.



Řízení stavební výroby je moderní a komplexní systém na řízení projektů. Zahrnuje všechny procesy související se stavební zakázkou. Od obchodní fáze, přes realizační, controlling až po záruční dobu.

WorkFlow

Schvalování dokumentů kdykoli a odkudkoli z vašeho mobilního zařízení.

WebPortál

Rychlý přístup k firemní informacím na počítači, mobilu či tabletu.



Nejprodávanejší ERP systém v ČR. Základní moduly doplněné o speciální odvětvová a partnerská řešení. Naše integrační řešení se zaměřuje na stavební, výrobní a dopravní sektor.



Elektronický stavební deník zcela v souladu s legislativou a management úkolů zaručuje spolehlivou a efektivní práci přímo na stavbě ve vašem mobilu či tabletu.

Domácí wellness: nekoukejte do zdi a nezakopávejte vířivku

Text | Miroslava Kohoutová

Foto | SaunaSystém

S



sauna zmírňuje stres a posiluje imunitní systém, vířivka uvolňuje svalstvo a bazén, to je pomocník při spalování tuků a odplavování špatných nálad. Wellness prospěje tělu a co je za poslední rok možná důležitější, pomůže i duši. Jak si ho ale dopřát, když jsou všechna relaxační centra zavřená? Odpověď je jednoduchá: vybudujte si ho doma.

Alespoň závan relaxace si může v domácím prostředí vychutnat kdokoli. Stačí k tomu sprchová hlavice, do níž se umístí náplň s vonnou příměsí nebo masážní perličková vana. Kdo chce ještě víc, má na výběr z celé řady možností. Od sauny, vířivky a solária až po komplexní wellness zónu, třeba i s posilovnou a solnou jeskyní s mořským akváriem. Pak už si jen stačí užívat to, po čem v době pandemie mnozí jen touží.

Na začátku si zájemce o domácí lázně musí ujasnit, co do bytu či domu chce pořídit, jaké jsou jeho finanční i časové možnosti, zda bude wellness používat sezonně nebo celoročně, ale také, pro koho ho bude. „Má to být rádírna pro děti, oáza klidu po těžkém dni v práci, nebo součást sportovní či rehabilitační aktivity? Od výše uvedeného se může postoupit

k detailnějším otázkám typu infrasauna nebo sauna, vířivka, bazén nebo bazén s protiproudem,“ říká architekt Jan Pavel Vlček, jehož architektonické studio se právě na návrhy domácích wellness specializuje.

STĚNU NAHRAĎTE PLOCHOU PLNOU ZELENĚ

Následně vyvstává otázka: Kam s ním? Do podkroví, do sklepa, na zahradu, nebo garáže? „Postavit se dá v zásadě všude. Všechny pozice s sebou nesou různé benefity a bolesti. Ať už je to hezký výhled z patra, ale nutnost chodit po schodech. Nebo využití prázdného sklepa, znamená zase absenci výhledu do zahrady. Altán s vířivkou uprostřed zahrady je romantika non plus ultra do doby, než musím z teplé vody běžet přes celou zahradu na toaletu. Bazén nebo vířivka v domě je sice logisticky ideální, ale najdou se citliví jedinci, kteří cítí bazénový pach poblíž,“ zamýšlí se architekt Vlček.

Pro sestavu vířivky, sauny, sprchy a odpočinkové zóny je třeba počítat s plochou 50 až 60 metrů čtverečních. „Pro malou garáž bych navrhoval buď saunu, nebo vířivku, aby zbyl dostatek prostoru pro odpočinkovou plochu případně sprchu a toaletu, když

není bezprostředně v dosahu," doporučuje Vlček. Kromě prostoru je důležité vytvořit výhled do zeleně, a ne do zdi či na příjezdová vrata garáže. „Výhled je Achillova pata sklepních lázní. Klient si pořídí saunu, a než aby pak půl hodiny koukal do zdi, nebo na televizi ve sklepě, jde se raději o patro výš natáhnout na gauč do obývacího, ze kterého vidí do zahrady," vysvětluje Vlček. Podle něj mohou být dobrým řešením zelené stěny. „Jde o bezvadný doplněk pro tyto prostory, který dlouho chyběl. Jedná se



o sestavy umělých květin do nástěnných panelů, které vnesou život do jinak celkem sterilního prostředí. Podotýká však, že se musí jednat o umělé květiny, protože živé by v prostředí wellness moc nevydržely," říká.

Také radí nezapomínat na gastrologistiku. „Doporučuji dobře promyslet provozní a dispoziční vazby na kuchyň, případně do rozvahy zahrnout alespoň nějakou ledničku na nápoje a skříňku na základní nádobí. Představa toho, že jste právě po sauně nebo bazénu a zjistíte, že jste si s sebou nevezli nic k pití, dokáže pokazit hezký zážitek," je přesvědčený Vlček.

DBEJTE NA PŘÍSTUP ZE VŠECH STRAN

Kromě toho je třeba přemýšlet i nad servisní stránkou. Například jestli je vhodné zabudovat vířivku, na které

jsou stovky spojů, do země. „Zabudovat vířivku do země je, jako kdybyste si do země zakopali auto," říká Jaroslav Tesárek, jehož firma poskytuje komplexní služby v oblasti wellness. Podle něj je nutné počítat s tím, že dříve nebo později k ní budete potřebovat přístup, například když v okolí uhoří blesk a v důsledku toho vypadnou pojistky v elektronice. „A pak problém, který by byl za normálních okolností pro technika otázkou několika minut, se pro něj najednou stává mnohahodinovým hororem," říká Tesárek. „Všichni výrobci mají vířivky přístupné ze všech čtyř stran a věřte, že vědí proč," zdůrazňuje.

Zároveň doporučuje neumísťovat venkovní vířivku pod střechu. „Člověk si ji pak více užije. Já mám například venkovní vířivku už deset let. Večer si do ní sednu, dám si skleničku vína a pozoruji hvězdné nebe," popisuje Tesárek svůj zážitek.

Při výběru zařízení je vhodné myslet i na zdravotní omezení. „To je velmi důležité, protože klient často přichází s tím, co kde viděl nebo co jej někde nadchlo, ale mnohdy neuvažuje o tom, co jej může fyzicky či zdravotně limitovat," zdůrazňuje Zdeněk Semelka, ředitel společnosti SaunaSystem, která se zabývá výstavbou saun na míru. Vysoké teploty v sauně nedělají například dobře kardiakům, lidem s vysokým tlakem či křečovými žilami.

Na trhu je k dispozici řada stavebnicových variant saun či mobilních vířivek, které mohou být dobrou volbou ve chvíli, kdy uživatel nemá s údržbou podobných zařízení zkušenosti. „Může se stát, že na návštěvě u známých zažijete návštěvu domácího wellness. Wow efekt je na světě. Zažili

INZERCE

DÁREK

PERFEKTNĚ VYLEPŠENÉ

Nová řada myček Gorenje SmartFlex pro bezchybně čisté nádobí

Skvěle připravené jídlo si žádá dokonale čistý talíř i bezchybně čisté a lesklé přebory a sklo. Službu nade vše vám poskytne nová myčka z řady Gorenje SmartFlex s velmi nadstandardní kapacitou až 16 sad nádobí, třemi koši a třemi ostřikovacími rameny. S funkcí SpeedWash ušetříte čas – hodinový program můžete zkrátit na rekordních 15 minut. Takže i když si pozvete na oslavu spoustu hostů, nestane se vám, že nebudete mít na čem podávat dezert. Pokud vám leží na srdci opravdu důkladná čistota a bezpečí, je tu funkce ExtraHygiene. Funkce TotalDry zase zabezpečí dokonale suché nádobí bez kapek vody s úsporou energie i času. Myčka má samočisticí filtr a tichý inverterový motor PowerDrive.

cz.gorenje.com



NOVÉ MYČKY
GORENJE SmartFlex



TIPY PRO DOMÁCÍ KUTILY

SPRÁVNÁ VOLBA VELIKOSTI

Na začátku je třeba si určit velikost sauny, s ohledem na počet lidí, který se v ní bude pravidelně scházet, ale také na cenových možnostech majitele. Čím větší sauna, tím dražší bude její provoz. Výška by proto neměla přesáhnout 210 cm. Šířka závisí na předpokládaném počtu osob, které budou prostor pravidelně používat. Pro pohodlí jednoho sedícího se doporučuje alespoň 70 cm.

JAKÝ MATERIÁL

Při výstavbě jakéhokoliv typu sauny je třeba dbát na to, aby materiál odpovídal prostředí, ve kterém bude použit. Řeč není pouze o vhodně zvoleném dřevu, ale třeba i o používaných kabelech, které musí odolávat vysokým teplotám stejně jako zvolené vruty a šrouby. Dřevo do sauny musí být vysušené a bez větších suků. „U nedostatečně vysušeného dřeva může dojít ke zkroucení nebo praskání, u málo opračovaného ke zranění, u tvrdého a těžkého hrozí popálení,“ říká Matěj Zítka. Nevhodné je také dřevo s velkým množstvím smolníků, kdy smola začne v sauně vytékat. „Na druhou stranu v ní pěkně voní,“ doplňuje Zítka s tím, že pokud zvolíte špatné dřevo, dozvíte se to až během používání a jedinou cestou bude výměna za jiný druh. Na výstavbu jsou ideální severská dřeva jako skandinávský smrk, osika, kanadská borovice hemlock či cedr. Ne každé dřevo se zároveň hodí na obklad i lavice a opěrky. Na ně by se měla používat dřeva, která při styku s pokožkou nepálí, například africká vrba.

KVALITNÍ IZOLACE

Pokud sauna není dostatečně tepelně zaizolovaná, bude potřeba na její vyhřátí na požadovanou teplotu obrovské množství energie. „Máme k dispozici několik možností saunových izolací. Síla a materiál izolace jsou závislé na tom, jestli je sauna umístěna v interiéru nebo jestli je venkovní. Dobře provedená izolace nesmí postrádat odrazovou alufolii a při stanovení síly je počítáno s individuálními vlastnostmi prostoru tak, aby nevznikaly tepelné mosty a kondenzát uvnitř skladby stěny,“ říká Matěj Zítka. Zvláště důležitá je dobrá izolace v horní části sauny, protože teplý vzduch stoupá nahoru.

VÝBĚR KAMEN

Kamna do sauny jsou buď na dřevo, nebo elektrická. Záleží na preferencích každého uživatele, tedy zda zvolí pohodlnou elektrinu či atmosféru vonícího dřeva. Jejich výkonnost by měla odpovídat velikosti místnosti. Na jeden metr krychlový se doporučuje výkon jeden kilowatt. V případě, že má sauna skleněné stěny, bude potřeba výkon topidla vyšší, kolem 1,2 kW na metr krychlový. Musí být také dodržena minimální výška stropu nad topidlem a splněny odstupové vzdálenosti od lavic, stěn a stropu. Ty jsou stanoveny výrobcem kamen.

► jste to, co je z lázní na první pohled vidět, cítit – krásný zážitek. To, co jste nepostřehli, je proces údržby, úklidu, financování provozu, zazimování,“ zamýšlí se Vlček. Ten radí lidem, kteří uvažují o koupi vířivky, zhotovení bazénu a podobně, pořídit si nejprve tato hobby zařízení na jednu dvě sezony na terasu před domem a vyzkoušet si, jaké povinnosti to obnáší. „V případě, že jste ale pevně odhodláni a jisti si ve svém záměru, doporučuji se těmto hobby zařízením vyhnout obloukem a investovat do kvalitních zařízení,“ dodává Vlček.

JAK NA SAUNU SVĚPOMOCÍ

Kdo chce ušetřit, může si vybudovat privátní wellness sám. Třeba taková finská sauna se dá postavit v jednom člověku za několik týdnů. Stačí si jen zakoupit potřebný materiál a pustit se do práce. Pro základní orientaci pomohou postupy na internetu i nejrůznější diskusní skupiny. „Na internetu je toho poměrně mnoho, ale zároveň relativně málo. Ten, kdo není stavař nebo nemá ponětí o zákonitostech výstavby, si tak na internetu moc nepomůže,“ varuje stavební inženýr Aleš Vatrás ty, kteří by se chtěli do stavby pustit bez základních znalostí.

Sám si postavil na zahradě saunu s odpočívárnou v ten nejlepší možný čas – v únoru minulého roku, těsně před vypuknutím pandemie. Saunu, která má 2,5 x 3,5 metru měl hotovou za dva měsíce. „Musím přiznat, že nejhorší na celé výstavbě byl boj sám se sebou. Veškeré návrhy, nákupy i stavební práce jsem řešil já a občas to bylo opravdu deprimující. Ale stálo to za to,“ usmívá se Vatrás. Důvod k úsměvu mu dává i finanční úspora. „Cena sauny tohoto typu a této velikosti, pokud vám ji někdo udělá na klíč, se pohybuje v rozmezí 250 až 350 tisíc korun. Mě stála 80 tisíc,“ vypočítává Vatrás.

Zároveň přiznává, že se domácí sauna nevyplatí pro toho, kdo je zvyklý do té veřejné chodit jednou za týden: „Ale je to o komfortu. Někdo si koupí kolo za 100 tisíc, někdo psa za 50 tisíc a někdo si postaví saunu,“ zhodnocuje Vatrás, který si vychutnává saunový rituál dvakrát až třikrát týdně.

To, co nejvíce prodražuje cenu sauny na klíč, jsou řemeslné práce. Ostatní ceny se odvíjejí od toho, jaké vybavení si stavitel vybere, tedy jaká zvolí kamna, materiály na obklad a lavice. Zda mu stačí regulace, která umí nastavit teplotu a zapínat světlo, nebo chce tu nejdražší řídicí jednotku, která zvládne ovládat saunu přes internet a kromě teploty umí řídit i intenzitu infražáření, vlhkosti, několik nezávislých okruhů barevného osvětlení, ventilaci a hudbu. „Kamna běžně stojí od pěti do 35 tisíc korun v závislosti na designu, použitém materiálu, výkonu a funkcích.

Nejlevnější regulace vyjde kolem pěti tisíc, ty nejdražší i na 50 tisíc," vypočítává pořizovací náklady Matěj Zítka, jednatel společnosti Horavia, která provozuje server www.sauna.cz.

Energetická náročnost provozu je závislá na konstrukci sauny, její velikosti, zvoleném typu a na teplotě vnitřního i okolního vzduchu. „Pokud umístíte saunu do interiéru třeba místo na zahradu, ubíráte si obytný prostor, ale v zimě ohříváte vzduch v sauně z pokojové teploty, namísto z exteriérové," říká Michal Černý, energetický poradce ve firmě Optimal-energy.cz, který zároveň u vnitřních saun doporučuje po saunování využít zbytkové teplo pro vytopení interiéru, podobně jako u trouby po pečení. „V takovém případě ale u klasické sauny musíte vyřešit otázku odvodu vlhkosti, aby se v zimě v interiéru nesrážela a nevedla k tvorbě plísní," vysvětluje Černý.

JEDNA CHYBA A SHOŘÍ DŮM

Při výstavbě svépomocí může stavitel udělat řadu chyb. Udělal ji i Aleš Vatrás. „Musím upravit větrání v odpočinkové místnosti, protože je v ní nyní vysoká vlhkost a rosí se v ní okna a dveře. Mám poddimen-

zované větrání, takže je nutné vyměnit ventilátor za výkonnější," říká Vatrás, který dokazuje, že i mistr se může uhnout.

Není ale sám. Během výstavby domácí sauny lidé chybují často. „Například v sauně používají osvětlovací tělesa neodpovídající vysokým teplotám, mají kluzké povrchy na zemi, nevhodné dřevo, dveře otevírané dovnitř se zámkem, hořlavé kabely, deskový materiál s lepidly na bázi formaldehydu či používají stavební chemii nevhodnou do prostoru saun," říká Zdeněk Semelka, ředitel společnosti SaunaSystem, která staví sauny na míru.

Častou chybou bývá také výběr slabých kamen, špatně umístěné topidlo, nevhodně zvolený materiál izolace napájecích kabelů či nedodržení bezpečnostních odstupů od hořlavých materiálů. Jednou z nejnebezpečnějších chyb je snaha ušetřit na kvalitní regulaci teploty kamen. „Ta se přitom nestará jen o teplotu v sauně, ale i o bezpečné vypnutí v případě poruchy. Setkali jsme se s extrémními případy, kdy si kutil zapojil kamna napřímo bez regulace teploty a skončilo to požárem domu," přidává příklady z praxe Matěj Zítka.

 **ALUMISTR**
ZÁBRADLÍ | ZASKLENÍ | ALTÁNY

Prostor
pro život

ALUMISTR SE

ALUMISTR SE
U Výzkumu 603
664 62 Hrušovany u Brna

tel.: +420 547 236 428
e-mail: alumistr@alumistr.cz
web: www.alumistr.cz

EK013528



Řešíte osvětlení
interiéru či zahrady?



BIG WHITE®
katalog –
přes 3500
produktů na
900 stranách



Tradice – Kvalita – Rychlost – Spolehlivost



WELL-click®

KVALITNÍ VODĚDOLNÁ PLOVOUCÍ PODLAHA



- ✓ rychlá a snadná pokládka
- ✓ vynikající zvuková izolace 18 dB
- ✓ zvýšená odolnost proti vlhkosti

- ✓ dokonalý design
- ✓ zdravotní nezávadnost
- ✓ garance 10 let



Fatra, a.s.
třída Tomáše Bati 1541,
763 61 Napajedla



tel.: +420 **577 501 111**
e-mail: **podlahy@fatra.cz**



www.fatrafloor.cz

Nevpouštějte do své pracovny domácí povinnosti

Text | Kateřina Hubertová
Foto | Collov Home Design,
Sven Brandsma / Unsplash

T



ři věci, které udělají z domácí kanceláře pohodlné a kvalitní místo k práci – vhodný stůl, pohodlná židle a dostatečné osvětlení. Ideální je také zřídit si samostatnou místnost, kdo ale pracuje doma jen příležitostně, vystačí si s menším kancelářským koutem.

Nejlepším řešením je pro pracovnu vyhradit samostatnou místnost, kterou pak lze vybavit přímo pro tento účel. Vhodné je vybírat pokoje v klidnější části bytu či domu. Mělo by v nich být ticho, aby se tam dalo soustředit. „Pokud je domácí kancelář samostatná místnost, většinou se jedná o prostor, který je jednou nebo dvakrát za rok využit jako pokoj pro hosty. Proto je tam většinou i rozkládací postel, gauč či sklopná postel,“ doplňuje bytová architektka Jaroslava Láníková.

Zdaleka ne každý má ale tolik místností, aby si mohl dovolit jednu z nich věnovat práci. Pak přichází na řadu hledání vhodného koutu v některém z jiných pokojů. Většinu lidí napadne obývací pokoj, tam však často bývá pro práci příliš rušno. Další možností je ložnice, budit se a usínat s pohledem na haldy dokumentů, ale také není příjemné. „Pracovní místo

† DOMA LZE PRACOVNU ZAŘÍDIT ÚTULNĚJI, NEŽ ZNÁME Z KANCELÁŘSKÝCH BUDOV. ČÁSTĚ JE MINIMALISTICKÉ ŘEŠENÍ S VYUŽITÍM SVĚTLÉHO DŘEVA. KANCELÁŘ JE ALE MOŽNÉ OŽIVIT I VÝRAZNĚJŠÍMI BARVAMI, JE VŠAK TŘEBA VYBÍRAT S ROZVAHOU. ČÁSTĚ JE POUŽITÍ ZELENE, KTERÁ DÁ ODPOČINOUT UNAVENÝM OČÍM.

umísťuji do obývacího pokoje nebo ložnice. Záleží, co je pro klienta přijatelnější: zda mít soukromí v ložnici, ale mít počítač na očích, nebo mít místo v obývacím pokoji a počítat s tím, že mě může někdo rušit od práce,“ potvrzuje Láníková.

ODDĚLIT SE OD DOMÁCNOSTI

Někdy se ukáže vhodným řešením odlehlejší část chodby či jídelny, v rodinných domcích přichází v úvahu také komunikační prostor nad schody. „Otevřený prostor na chodbě nebo pod schodištěm bude skvělou volbou. Vždy ale myslíte na dostatek světla,“ upozorňuje Markéta Etrychová ze společnosti Expedo nábytek.

V každém případě je vhodné volit prostor, který je možné uzavřít, ať už posuvnými dveřmi, závěsem nebo třeba přenosným paravánem. „Je to priorita. Pracovní kout lze opticky oddělit například regálem s knihami,“ doplňuje Etrychová. Elegantním řešením je umístění domácího pracoviště do rozkládací skříňky, která vypadá jako běžný kus nábytku, po otevření se však změní v pracovní koutek se stolem a pár úložnými prostory.

Do 26 °C

JAK EFEKTIVNĚ PRACOVAT NA HOME OFFICU?

Za prvé je třeba jasně oddělit práci a volný čas. K tomu je dobré si předem sepsat daný harmonogram. Nejdůležitější ale je ho dodržovat.

Se systematickým plněním úkolů pomůže seznam všeho, co je nutné udělat. Ať už jde o odškrtnutí úkolů na papírku či nějakou modernější on-line alternativu.

Součástí časového plánu by měly být i pravidelné pauzy, alespoň na krátké protažení. Je však dobré také zařadit krátkou procházku.

AKTIVNÍ ŽIDLE SE SAMA HÝBE A ODLEHČUJE TAK KLOUBŮM

Stěžejním místem pracovny je kvalitní a prostorný stůl. Zásadní je jeho umístění, jak vůči přirozenému světlu, tak vzhledem ke dveřím do místnosti. Ideální je poloha kolmo k oknu v závislosti na tom, kterou rukou dotýčný píše: praváci by měli mít okno nalevo, naopak levák ocení, když bude světlo na stůl dopadat z pravé strany. Kdo musí mít stůl přímo proti oknu, může si pomoci speciálními roletami, jež tlumí sluneční paprsky a zároveň propouští denní světlo.

Zároveň by měl mít stůl dostatečnou velikost, ideální je šířka 120 až 150 centimetrů, pro práci na notebooku vystačí v omezeném prostoru menší stůl. Vhodně zvolená výška stolu zase může zabránit bolestivým zádům. Stůl by měl být vysoký zhruba 68 až 76 centimetrů, záleží na výšce toho, kdo jej bude užívat. Na pomoc si lze vzít jednoduché triky, například při sezení u pracovního stolu mají kolena a lokty svírat pravý úhel, zároveň by horní třetina obrazovky měla být ve výšce očí.

Zdravotním problémům se vyhneme také tím, že si do pracovny pořídíme vhodnou židli, jež má ergonomicky tvarovanou konstrukci. Taková pracovní židle by měla mít nastavitelnou výšku sedáku a pohodlný opěrák pro záda. Sedací plocha musí být dostatečně hluboká a její přední hrana nesmí být ostrá, aby nestlačovala cévy v nohách. Područky nejsou nutností, pokud je ale židle má, měly by být výškově nastavitelné. Kdo už problémy se zády má, nebo jim chce účinně předcházet, může využít takzvanou aktivní židli, která se při sezení hýbe a tím odlehčí přetíženým kloubům.

ROSTLINY I SPRÁVNÁ TEPLOTA POMOHOU ZLEPŠIT VÝKON

V pracovně nesmí chybět ani kvalitní osvětlení, ideálně v barvě denního světla. To by mělo mít dva zdroje: stropní svítidlo pro rovnoměrné osvětlení místnosti

je ideální teplota pro práci. V kanceláři by nemělo být moc teplo ani příliš chladno.

a zároveň otočnou lampičku na stole. „Vysoké stojaté lampy i stolní lampičky jsou skvělým doplňkem,“ radí Markéta Etrychová ze společnosti Expedo nábytek. Pro umístění stolní lampy platí stejné pravidlo jako pro zdroj denního světla, tedy pro praváky na levé straně stolu a pro leváky na pravé.

Další doplňky by měly zajistit v pracovně pořádek a dobré uspořádání všeho potřebného. Kromě polic a skříněk mohou dobře posloužit třeba pojízdné kontejnery. Organizaci práce zase pomohou různé nástěnky či tabule, využít lze i elegantní nátěr s tabulovým nebo magnetickým efektem.

Kdo má dostatek prostoru, může si v pracovně vytvořit malou odpočinkovou zónu s křesílkem, kam lze usadit i případné obchodní partnery. V dnešní době neustálých videokonferencí je také možné toto místo využít pro on-line hovory, pak je ale třeba myslet na pěkné a nerušivé pozadí.



↑ PŘI SEZENÍ U PRACOVNÍHO STOLU MAJÍ KOLENA A LOKTY SVÍRAT PRAVÝ ÚHEL, ZÁROVEŇ BY HORNÍ TŘETINA OBRAZOVKY MĚLA BÝT VE VÝŠCE OČÍ.

Pracovnu je vhodné doplnit rostlinami, které působí nejen jako ozdoba, ale také pomáhají čistit vzduch. Kvalita vzduchu přitom značně ovlivňuje pracovní výkon a uzavřená místnost se rychle vydýchá, proto je třeba myslet i na pravidelné větrání. V pracovně by rovněž nemělo být moc teplo ani příliš chladno. Ideální teplota pro práci je někde mezi 20 a 26 °C, je však individuální.

Aby se pracovník ve své kanceláři cítil dobře, je nutné pořádně promyslet i její vzhled. V domácím prostředí ji lze zařídit útulněji, než známe z kancelářských budov. Časté je minimalistické řešení s využitím světlého dřeva, které dobře doplňuje bílá či šedá barva nebo ty pastelové. Pracovnu je ale možné oživit i výraznějšími barvami, je však třeba vybírat s rozvahou. Časté je použití zelené, která dá odpočnout unaveným očím. Oblíbená je také modrá, jež vytváří klidnou atmosféru a podporuje soustředění. Naopak teplé barvy podněcují k tvořivosti, v pracovně kreativce se může dobře vyjímat žlutá, oranžová či fialová, v menší míře i červená.

Trend se mění: budovy vypínají klimatizaci a otvírají okna

Text | Zuzana Keményová
Foto | HN – Libor Fojtík, ČSOB

P



ostavit kancelářskou budovu v šetrném standardu a s ekologickými certifikacemi bylo ještě před pár lety raritou, dnes je to běžné. „Některé firmy chtějí jen získat placku s certifikací a ukazovat ji na svých webovkách, protože se to nosí,“ říká Petr Vogel, expert na udržitelné budovy společnosti EkoWATT a České rady pro šetrné budovy. Jiným jde skutečně o udržitelnost a chlubí se nikoli plackou, ale tím, jaké šetrné technologie budova obsahuje a jak dobře se v ní pracuje. „Šetrná kancelářská budova bude vždy o něco dražší než běžná. V průběhu let se ale investice vrátí, a to hlavně na zaměstnancích. Budou v práci spokojení, zdraví a produktivní,“ doplňuje Petr Vogel.

Co je teď ve stavbách kancelářských ekologicky šetrných budov nejvíce trendy?

V posledních letech se rozmáhají zelené střechy, za což jsem velmi rád. Zelené střechy už se však nedělají jen naoko, ale jako skutečně využitelné pobytové plochy pro odpočinek i pro práci. Jsou to střechy, které vlastně představují další patro budovy, s trávníky, záhony, stromy či lavičkami. Tyto střechy zadržují vodu, chrání budovu před přehříváním a obohacují faunu a flóru ve městech. Investoři už nevnímají pobytovou zelenou střechu jen jako prodražení projektu, ale jako přidanou hodnotu. Je to rozhodně pozitivní trend.

Dá se taková pobytová zelená střecha zpětně realizovat i na starších budovách, které s ní původně nepočítaly?

To záleží na statické síle budovy a výškových limitech v dané lokalitě. Zelená střecha je totiž výrazně těžší, protože obsahuje substrát a zadržuje vodu. Lepší tedy je, pokud se s ní počítá již v architektonickém návrhu. Ale není nemožné zřídit ji i zpětně, pokud to podmínky dovolí. Minimálně střecha s rozhodníky, i třeba bez zeminy, s tenkým pásem izolantu, který zadržuje vodu, se dá aplikovat téměř všude.

Řekl jste, že zelená střecha kancelářských budov je nákladnější než střecha klasická. Dokážete říct o kolik?

U kancelářských budov to navýšení určitě nebude zásadní, ale samozřejmě závisí na ploše, kterou chcete zelení osadit. Návratnost zelené střechy, pokud má vyšší mocnost substrátu a je skutečně hodnotná, se projevuje zejména v tom, že navýší zastavěnost území. To jsou limity, které se počítají přes koeficienty zeleně.

To znamená, že když stavíte budovu, musíte věnovat nějaký podíl plochy zeleni a zelená střecha se do této plochy počítá?

Takže pak nemusíte zřizovat tak velkou zahradu kolem budovy?

Ano, je dané, kolik plochy můžete zastavět a jaký musí být podíl zeleně. Používá se na to specifický výpočet. Podle mocnosti substrátu na zelených střechách lze tyto střechy také do zeleně započítat. Samozřejmě si pak stavitel zvyšuje výtěžnost té hlavní plochy, kterou může více zastavět.

↑ ZELENÉ STŘECHY JSOU TRENDDEM EKOLOGICKÝCH STAVEB SOUČASNOSTI. ČASTO SLOUŽÍ JAKO POBYTOVÝ PROSTOR S MOŽNOSTÍ RELAXACE.

Co všechno musí budova mít, aby se o ní dalo říct, že je ekologická?

Má minimální uhlíkovou stopu v celém svém životním cyklu. To znamená, že za prvé je málo energeticky náročná a spotřebovává energii ze šetrných zdrojů. Případně má na sobě nebo v blízkém okolí instalovány obnovitelné zdroje energie. Druhá vlastnost je takzvaná cirkularita, tedy stavba má malé nároky na neobnovitelné zdroje, což jsou veškeré primární suroviny jako kamenivo, cement, železná ruda pro ocel a tak dále. Taková budova je postavená z materiálů, které v sobě mají nějaký díl recyklátů, nebo jsou dokonce na bázi přírodních materiálů, především dřeva. Mezi cirkulárními zdroji bych zařadil i pitnou vodu. Ta sice obnovitelná je, ale rozhodně je záhodno s ní šetřit.

Takže by měla mít rekuperaci či vlastní čistírnu vody?

Nemusí nutně rekuperovat vodu, ale minimálně třeba mít takzvané šetrné výtokové armatury, to znamená ty, které spotřebovávají méně vody. Samozřejmě pak se nabízí druhotné využití vod, například dešťové vody. U komerčních staveb je také nezanedbatelná například voda z kondenzátu, která se dá rovněž využít.

Z kondenzátu?

Je to voda, která kondenzuje při chlazení prostor. Dá se využít například ke splachování toalet.

Zmínili jste, že u ekologických budov se používají už pro jejich stavbu recyklované materiály. Dá se říci, že je to běžné, že se používá recyklovaný cement nebo kamenivo, anebo se spíše používají nové materiály?

Je mnoho klasických stavebních materiálů, o kterých většina lidí ani neví, že obsahují vysoký podíl recyklátu. Typický příklad je sádkokarton, který má vysoký podíl energosádrovce, což je odpad z odsiřování elektráren. Naprostá většina oceli se třeba vyrábí ze starého kovošrotu. U betonu je to horší, tam se používají skutečně primární suroviny. Ale jsou dnes na trhu i produkty, které využívají recyklované kamenivo oproti těženému. Firmy jsou k tomu dokonce nucené, protože za posledních třicet let se v Česku neotevřel jediný kamenolom, takže je tu trvale udržitelný tlak na výrobce stavebního kamene naučit se materiály znovu používat.

Nařizují české zákony developerům, kolik recyklovaného materiálu musí v nových stavbách být?

Ne, nenařizují. Závisí na vůli investora, který se většinou řídí cenou toho materiálu. Že by si stavebník vy-



ING. PETR VOGEL

PARTNER A KONZULTANT SPOLEČNOSTI EKOWATT, KTERÁ POMÁHÁ INVESTORŮM NAVRHOVAT EKOLOGICKY ŠETRNÉ BUDOVY A ZÍSKAT EKOLOGICKÉ CERTIFIKACE, MIMO JINÉ BREEAM A LEED. VYSTUDOVAL FAKULTU STAVEBNÍ ČVUT, SPOLUZALOŽIL ČESKOU RADU PRO ŠETRNÉ BUDOVY, PŮSOBÍ V NÍ JAKO ČLEN PŘEDSTAVENSTVA. BYDLÍ V PRAHY, V PASIVNÍM DOMĚ.

bral materiál na bázi recyklátu čistě z dobré vůle, i když by takový materiál byl mnohem dražší, o tom silně pochybuji. Možná u nějakých soukromých menších projektů ano, ale u velkých ne. Pokud však developer cílí na nějaký certifikát šetrnosti budovy, pak s recyklovanými materiály pracovat musí.

Zmínili jste certifikační systémy. Nejznámější jsou zřejmě BREEAM a LEED, které hodnotí například to, jakou energetickou účinnost budova má, jak se podílí na emisích skleníkových plynů nebo jestli je její prostředí příznivé pro zdraví. Je to už v Česku běžné, že se nové kancelářské budovy stavějí s těmito certifikacemi, nebo je to zatím raritou?

U administrativních budov jsou tyto certifikace už úplně běžné, tedy u nových staveb. Časté také bývají u obchodních budov a už také u skladových hal či výrobních závodů. U bytových a rodinných domů nebo třeba hotelů to zase moc časté není. Je to dáno složitostí hodnocení a samozřejmě tím, kdo z té certifikace získává benefit. Komerční nemovitosti jsou většinou nájemní, často v nich sídlí mezinárodní korporace a to, že sídlí v certifikované budově, mají na svém seznamu poli- ▶



► tiky CSR. Samozřejmě každou firmu k získání certifikátu vede něco jiného, některá si jen odškrtnou checklist CSR, jiná skutečně dbá na kvalitu vnitřního prostředí pro své zaměstnance, zajímá se o pohodu svých lidí. Ale skutečně platí, že zejména u kancelářských budov se tyto certifikace udělují velmi často.

Co se týče toho vnitřního prostředí, jak se pozná, že člověk pracuje v budově s touto ekologickou certifikací?

Ideálně by to prostředí lidé neměli vůbec vnímat, protože bude zcela komfortní a nic je nebude při práci rušit. Jde hlavně o tepelný komfort, kdy lidem není ani horko, ani zima, akustický komfort, tedy prostředí není hlučné. Na takovém pracovním místě je také hodně denního přirozeného světla a v dohledu je zeleň. V těchto budovách je možné si svůj komfort upravit podle libosti, například si nastavit osvětlení nebo si otevřít okno, to je dost důležité.

Otevřít okno? Zdá se mi, že ve spoustě kancelářských budov to nejde, byť by člověk chtěl. Je odkázán na klimatizaci.

Ano, to byl před pár lety trend, stavět budovy bez možnosti individuálního otevírání oken. Ale dnes je

to opačně. Cílem je, aby lidé větrali, je to přirozená potřeba člověka. Zvláště když je venku hezky a jsou pro to vhodné podmínky. Proto se snažíme budovy navrhovat s možností větrání.

Je šetrná kancelářská budova dražší než běžná kancelářská budova?

Nejhorší je, když klient přijde už s hotovým návrhem a povolenou stavbou, všechno má rozhodnuté a na jednu z toho chce dělat šetrnou budovu. To se pak potýká s mnoha vícenáklady, věci se musí složitě domýšlet a implementovat, hodně se toho musí měnit. Naopak dobré je, když se začne od začátku spolu s architektem s tužkou v ruce, architektura jde šetrnosti naproti, a teprve pak se aplikují šetrné technologie, obnovitelné zdroje a tak dále. V takovém případě budova nemusí vyjít výrazně dražší než její běžná varianta. O něco dražší bude vždy, ale rozdíl ve výsledné ceně nebývá v poměru k celkovým nákladům zas tak výrazný. Navíc vždycky hraje roli dlouhodobý výhled života té budovy a návratnost investic, takže udržitelnost dává rozhodně smysl.

Dá se tedy říci, že vyšší cena šetrné budovy se vrátí v úsporách za energie?

To také, ale především se to vrátí v lidech. Když se zamyslíte nad tím, kolik klasický korporát zaplatí za energie a kolik za zaměstnance, tak se to

↑ STARÁ (VLEVO)
A NOVÁ BUDOVA
ČSOB V PRAŽSKÝCH
RADLICÍCH. TYTO
STAVBY JSOU OCE-
ŇOVANÉ JAKO JED-
NY Z NEJLEPŠÍCH
EKOBUDOV
V ČESKU.

liši zhruba stokrát. Lidé jsou klíčoví, a pokud jsou spokojeni a v budově se cítí dobře, jsou zdraví, produktivní a věří si, že mohou pracovat pro takového zaměstnavatele, v tom pak tkví jádro návratnosti.

Takže developeři stavějí šetrné budovy proto, aby se v nich lidem dobře pracovalo, nebo jde někdy jen o čistý marketing?

To je u každého jinak. Jsou developeři – a to je extrém –, kteří chtějí placku s certifikací, protože se to zkrátka nosí. Na druhé straně jsou pak firmy, které se touto zeleností a udržitelností profilují, je to součástí jejich filozofie. Tyto firmy pak cílí na skutečně vysoké úrovně certifikace. Nekomunikují jenom placku jako takovou, ale také znaky a vlastnosti budovy.

Dost často se moderní kancelářské budovy staví s prosklenou fasádou. Ta přece v zimě musí propouštět hodně chladu a v létě zase hodně tepla, což znamená více vyhřívání i chlazení. Může být i prosklená budova šetrná?

U takových budov je velmi důležitý propracovaný systém stínění. Na druhou stranu prosklená fasáda

zase propouští hodně přírodního světla, takže se v ní nemusí tolik svítit. Když má fasáda otevíravé prvky, je možné omezit nebo zcela vypnout větrání. Když je venku dvacet stupňů, není přece důvod sedět zavřený za sklem s puštěnou klimatizací. Vždy ale závisí na podílu prosklení, budova musí být koncipovaná tak, aby se nepřehřívala a úniky tepla přes sklo nebyly příliš velké. Ale celkově vzato, i budova s velkým podílem prosklení může být díky šetrným technologiím energeticky efektivní, i když optimální to není.

Které šetrné budovy v Česku jsou podle vás opravdu dobře řešené?

Určitě budovy ČSOB v Praze na Radlické. Ta starší znamenala v roce 2008 určitý přelom ve vnímání kancelářské budovy. Lidé si začali uvědomovat, že kanceláře nemusí být jen unifikované řešení strohé beton a skla, ale mohou vypadat příjemně, přirozeně a mohou fungovat ve spojení se zelení a přírodními materiály, například se dřevem. Ta druhá, nová centrála z roku 2019, je opravdu top standard. I měřitelně, podle získané certifikace, patří opravdu k deseti nejlepším budovám v Evropě. Kromě těchto bych zmínil i Main Point Karlín na Rohanském ostrově. Je to budova s vlnitou, výraznou fasádou. Byla dokončena v roce 2011, a o rok později dokonce získala ocenění v soutěži MIPIM Awards jako nejlepší kancelářská budova světa. Obsahuje spoustu zajímavých technologií, její barevné fasádní pilíře například fungují jako slunolamy a chladí se pomocí říční vody z Vltavy.

50 % recyklátu. 100 % kvality.

Důležitý krok k udržitelnosti.

Bud'te u toho s námi.



Více informací o
Jokey Eco Concept
najdete zde.

Jokey.
Rozumné
řešení obalů.





BIOKLIMATICKÁ
PERGOLA
ARTOSI

JEDINÁ PERGOLA, KTERÁ SE VÁM PŘIZPŮSOBÍ

- Čistý a elegantní design,
- vysoká variabilita provedení,
- výroba s vysokou přesností,
- regulace pronikajícího tepla,
- ochrana proti nepříznivému počasí,
- ryze český výrobek vlastního vývoje,
- lamely rozděleny na několik sekcí samostatně ovladatelných,
- integrace stínicích prvků i LED osvětlení.

www.artosi.cz

DŘEVO^{plus} PROFI

DŘEVOPLASTOVÝ MATERIÁL NOVÉ GENERACE

Technologií koextruze má po celém svém obvodu nanesenou ochrannou vrstvu z vysoko-hustotního tvrzeného polymeru. Má veškeré výhody jako běžný dřevoplastový materiál. Vedle luxusního vzhledu je navíc ještě zdokonalený o vysokou tvrdost, odolnost proti znečištění a především stálobarevnost. Materiál je bezpečný i za mokra - neklouže a nevyžaduje impregnace.

TERASOVÉ DESKY



PLOTOVKY



FASÁDNÍ OBKLADY



TERASY | PLOTY | FASÁDNÍ OBKLADY | OKOLÍ BAZÉNU | SCHODY | BALKONY A LODŽIE | ZIMNÍ ZAHRADY



Pro svoji extrémní odolnost a bezúdržbovost je vedle menších realizací vhodný také pro terasy restaurací, nákupní centra, veřejné prostory a všude tam, kde je podlaha vystavena intenzivnímu zatěžování.

- | | | | |
|---|---------------------|---|---------------------------|
| + | STÁLOBAREVNOST | + | ODOLNOST PROTI ZNEČIŠTĚNÍ |
| + | EXTRÉMNI ŽIVOTNOST | + | BEZ TRÍSEK |
| + | BEZ ÚDRŽBY | + | NEPRASKÁ |
| + | ODOLNOST PROTI VODĚ | + | DOKONALÁ IMITACE DŘEVIN |

Detail složení materiálu DŘEVO^{plus} PROFI UltraShield®

60% DŘEVO

40% HDPE

www.drevo-plus.cz info@drevo-plus.cz

Nové pasivní domy na starých osvědčených místech

Text | Andrea Cerqueirová

Foto | archiv společnosti Čtyřstěn

Foto z Vítějvsi | Andrea Cerqueirová



Česku se rozrůstají projekty, kde je klíčovým heslem dostupné bydlení. Obce se snaží, aby se nevylidňovaly a obyvatelům se tam příjemně žilo. Pro projektanty a architekty jde o výzvy, kdy se musí často popasovat s charakterem původní budovy, lokality a obyvatel.

Dostupné bydlení často vzniká tam, kde dříve již stávaly staré budovy. Přesně tak vznikl projekt architektů ze Čtyřstěnu, kteří na místě bývalé truhlárny v Bílovicích nad Svitavou u Brna využili již zastavěnou plochu. Starosta Vítějvsi na Svitavsku Petr Havlíček zase skupuje staré domy a přestavuje je k bydlení.

„Funguje to,“ říká.

„Jsme jednou z mála obcí, které se nevylidňují, ale kde lidé naopak přibývají,“ pochvaluje si starosta Vítějvsi Petr Havlíček. Před devatenácti lety, kdy byl do funkce zvolen poprvé, tam žilo zhruba 380 lidí, dnes je to přibližně 450 obyvatel. Vítějeves má v současné době 26 obecních bytů, přičemž dalších šest se jich staví.

S výstavbou dostupného obecního bydlení tam začali před několika lety, kdy bylo postaveno šest designově pěkných a zároveň praktických domů po čtyřech bytových jednotkách. „Všechny jsou trvale obsazené a pořád máme žádosti lidí, kteří čekají, až se nějaký uvolní. Někteří mladí nájemníci si totiž staví

1 „JSME JEDNOU Z MÁLA OBCÍ, KTERÉ SE NEVYLIDŇUJÍ, ALE KDE LIDÉ NAOPAK PŘIBÝVAJÍ,“ POCHVALUJE SI STAROSTA VÍTĚJEVSI PETR HAVLÍČEK. JE TO I TÍM, ŽE INVESTUJÍ DO OBCENÍCH BYTŮ. VÍTĚJEVSI JICH MÁ V SOUČASNÉ DOBĚ 26, PŘIČEMŽ DALŠÍCH ŠEST SE JICH STAVÍ.

vlastní bydlení, poté bude obecní byt sloužit dalším,“ uvádí starosta. Žádné zvláštní zacházení s byty, protože jsou nízkoenergetické, není třeba. Jen se musí hodně větrat, aby se někde neusadila plíseň.

Domky poblíž sportovního hřiště a v zeleni projektovali architekti z Moravské Třebové. Na jejich výstavbu tehdy v obci získali dotaci z ministerstva pro místní rozvoj. Jedním z projektantů domů byl Bohdan Král. „Jsou to klasické stavby. To, že vyšly levně, je dáno způsobem dodavatele, postupem investora a díky dotacím,“ uvedl.

Ve Vítějvsi se snaží dál. „Nedávno jsme koupili starší větší objekt v centru obce a za 12 milionů korun ho přestavěli na šest bytových jednotek – čtyři menší garsonky a dva větší byty kolem 60 metrů čtverečních. Dotace od ministerstva pro místní rozvoj činila 90 procent. Do konce roku by mělo být hotovo,“ říká starosta a dodává, že v plenkách je ještě projekt na dalších 49 bytů.

NA PAVLAČÍCH SE TVOŘÍ SOUSEDSKÉ VZTAHY

Architekti ze společnosti Čtyřstěn by rádi nabourali předsudek, že levné bydlení musí být horší a nezaslouží si takovou péči. „I ten nejběžnější dům není žádnou levnou záležitostí. Snažíme se svou prací ukázat, že rozdíl mezi dobrým a špatným domem

12 milionů korun

Za takovou částku ve Vítějvsi přestavěli větší objekt v centru obce na šest bytových jednotek. Dotace od ministerstva pro místní rozvoj činila 90 procent.

není v ceně, ale v návrhu. Pokud mu věnujete potřebnou péči, energie se vám mnohokrát vrátí," říká architekt Tomáš Págo.

V Bílovicích nad Svitavou se jemu a kolegům Karlu Kubzovi a Milanu Jojovi podařilo na místě staré truhlárny realizovat jednoduché, hezké, praktické a levné bydlení. Použité materiály jsou zcela běžné, zdvo z cihelných bloků, kontaktní zateplovací systém, dřevěný krov s nadkroevní izolací, betonové stropy, plastová okna. „Vše je doplněno kovářsky grafitovými zámečnickými prvky zábradlí, stříšky u vstupů, branky a brány vyplněny modřínovými nehoblovanými latěmi bez nátěru," říká Págo.

Od vedení obce dostali architekti volnost. Cítili potřebu dodržet měřítko menších vesnických domků, charakteristickou rostlou strukturu okolní zástavby, sedlové střechy často s viditelným štítem. „To nás přivedlo na myšlenku nedělat bytovku, ale jednotlivé rodinné domy na společné podnoži. Navíc jsme je otočili štíty do ulice, což celému souboru dodalo na dynamice a svěžesti. Není to nabubřelý monoblok, velká stavba, ale drobné rodinné domky," vysvětluje.

Zajímavé a pro architekty velmi důležité bylo podle jeho slov vytvoření vlastních, samostatných vstupů z polosoukromé pavlače. „Pavlač je sice součástí veřejného uličního prostoru, ale slouží pouze místním obyvatelům. Má tvořit místo, kde se sousedé potkají, když odchází nebo přichází domů, pozdraví se, prohodí pár slov, aby vytvořili komunitu, nikoli anonymní prostředí," říká Págo.

Perforací stěny do garáží se architekti vyhnuli drahé vzduchotechnice, bylo to levnější a zároveň je to i zajímavý architektonický motiv. „Trochu netradiční je skladba střechy s nadkroevní tepelnou izolací a hlavně použití hydroizolační fólie jako pohledové střešní krytiny na šikmé střeše. To vzniklo jednak z nutnosti šetřit investiční náklady, jednak kvůli spolehlivosti a funkčnosti detailů v úžlabích," uvádí.

Z původní staré truhlárny architekti zachovali motiv pavlače s hlavními vstupy do bytů. „A vlastně celá půdorysná plocha prakticky kopíruje původní půdorys, včetně zdůrazněné hmoty na nároží (vystřčení posledního domu, pozn. red.)," doplňuje architekt.

VÝSTAVBA PASIVNÍCH DOMŮ JE INVESTICE

Hezké sociální, respektive dostupné, byty lze vidět u rakouských sousedů. Kupříkladu v Lodenarealu nacházejícím se v tyrolském Innsbrucku. Balkonky u pasivních domů, kde se výrazně ušetří za energie, jsou vyrobeny z tkaniny a ekoplastu. Jejich stavba včetně energeticky úsporných systémů je asi o dvacet procent dražší než u jiných domů, přičemž investice se během let vrátí.



† V BÍLOVICÍCH NAD SVITAVOU ARCHITEKTI NECHTĚLI VYBUDOVAT BYTOVKU, ROZHODLI SE PRO JEDNOTLIVÉ DOMY NA SOLEČNÉ PODNOŽI. NEJDE TAK O NABUBŘELÝ MONOBLOK.

Domy se vyznačují především centrálně řízeným větráním a těsností, aby neunikalo teplo. Topí se ze 60 procent peletami, z 24 procent solárními panely a ze 16 procent plynem. Tím pouze měsíc v roce, při největších mrazích. Tamní nájemníci zaplatí méně než polovinu toho, co by vydali v jiných bytech. Malebné bytové domy s balkonky, na nichž jsou vyobrazené květiny, ladí s Alpami i zelení kolem. U domků je sportovní hřiště, atrakce pro děti, v domě garáže pro kola i auta. ■



VIAKONTROL

spol. s r.o.

- akreditovaná laboratoř
 - zeminy
 - sypaniny
 - kamenivo
 - konstrukční vrstvy
 - asfaltové směsi
 - asfaltová pojiva
 - cementové betony
- diagnostika stavebních konstrukcí
- poradenství v oblasti stavebních technologií
- technické a technologické dozory



e-mail: office@viakontrol.cz

www.viakontrol.cz

Centrála Legero United Rakousko

Na tuto neobvyklou administrativní budovu je její investor – obuvnická společnost se sídlem v Grazu – právem hrdý, vždyť za ocelovo-dřevěnou konstrukci získala architektonická kancelář Dietrich | Untertrifaller Architekten ocenění GerambRose 2020 v kategorii Common Spaces. Větší kruhová budova je postavena tak, že se na ní dá kdykoli v budoucnu přistavět další podlaží. Právě takové bylo zadání investora: aby budova byla eco-friendly, byla na vysoké architektonické úrovni a byla připravena na další rozšiřování v budoucnosti. V konstrukci jsou kombinovány spřažené ocelobetonové nosníky DELTABEAM® s dřevěnými sloupy a stropními panely.



Foto: K. Saliba

Návrh: Adam Rujbr Architects

Pavilón Nemocnice Olomouc Česká republika

Nový pavilón nemocnice v Olomouci je důkazem toho, že se dá současně myslet na potřeby pacientů, zdravotníků i životní prostředí. Projekt získal ocenění v kategorii STAVBA v prestižní soutěži E.ON Energy Globe Award. Stavba začala v únoru 2017 a první pacienti byli v pavilónu ošetřeni o 19 měsíců později. Náklady byly celkem 15 milionů eur. Nosníky DELTABEAM® přinášejí do nemocničního prostředí množství výhod. Rozvody elektřiny, vody nebo technických plynů je možné vést bez problémů zavěšené přímo pod stropem bez obcházení průvlaků. Vnitřní dispozici lze díky absenci nosných stěn jednoduše přizpůsobit aktuálním potřebám nemocnice, dají se vytvořit malé pokoje pro karanténu anebo naopak velká otevřená oddělení následné péče.

Největší škola v Karelské republice Rusko

Peikko dodávalo také nosnou konstrukci největší školní budovy v ruské Karelské republice. I přes pandemickou situaci trvala výstavba jen 20 měsíců. Kromě učeben vznikla posluchárna, jídelna a pět tělocvičen. Rozpočet byl 15,5 milionů eur. V projektu bylo úspěšně použito řešení pro tenké stropy s nosníky DELTABEAM® společně se šroubovými spoji prefabrikovaných sloupů. Použití moderního řešení spojů prefabrikovaných prvků umožnilo minimalizovat dobu výstavby a efektivně využít prostor.



Kontaktujte nás na: infocz@peikko.com a nechte si svůj projekt přepočítat Peikko specialisty.



Bez chemie, zato s ježky. Přírodní zahradničení je in

Text | Daniel Zeman

Foto | Michal Schneider,
Přírodní zahrada

S



ymetricky zastřižený anglický trávník, chemii a substráty podporované cizokrajné stromy. Namísto bylinkového záhonku bílé oblázky. Právě taková upravená zahrada je u nejednoho rodinného domu nebo chaty. Nyní se ale trend pomalu otáčí a v Česku i zahraničí se lidé při zahradničení snaží o návrat k přírodě. Začínají si uvědomovat, že jejich pozemek je pouze malou částí mnohem většího systému. A chtějí k němu tak přistupovat.

Na oblibě tak získává koncept zvaný přírodní zahrada. „Důvodů, proč Češi postupně opouští módu nakrátko posekaných trávníků, je hned několik. Jednak je to jejich pracná údržba, kdy majitelé již nechtějí trávit každý víkend se sekačkou v ruce. Dalším důvodem je náročnost na zavlažování. V době, kdy se vodou šetří a mnohdy je v letním období dokonce vyhlášen zákaz zalévání, se z krátkých trávníků stává vyprahlá poušť,” vysvětluje ekologická poradkyně Markéta Honzová, která se v Ekologickém institutu Veronica zabývá certifikací přírodních zahrad.

I V PŘÍRODNÍ ZAHRADE SE NEPOUŽÍVAJÍ UMĚLÁ MINERÁLNÍ HNOJIVA, STEJNĚ TAK PESTICIDY, HERBICIDY A CHEMICKÉ POSTŘIKY. ZAPOVĚZENÁ JE I RAŠELINA K ÚPRAVĚ PŮDY.

Institut začal s certifikací před několika lety a důvod byl jednoduchý – zvýšení zájmu a povědomí o principech přírodních zahrad. Za tu dobu se přihlásilo už několik tisíc lidí a přes 150 zahrad certifikát skutečně získalo. „Společně s certifikátem obdrží i plaketu, která funguje jako chloubka pro držitele i jako argument pro sousedy, z nichž mnozí nerozumí odlišné estetice těchto zahrad,” říká Markéta Honzová.

Pro získání plakety je potřeba splnit tři základní kritéria, která jsou alfou a omegou přírodního zahradničení: nepoužívají se umělá minerální hnojiva, stejně tak jsou na černé listině i pesticidy, herbicidy a chemické postřiky a zapovězená je i rašelina k úpravě půdy.

Ukázková přírodní zahrada by dále měla mít nějaký přírodní prvek, ať už v podobě divokého porostu, louky, živého plotu z divokých keřů, kvetoucí trvalky, suchá nebo vlhká místa, případně listnaté stromy. Dalším kritériem je samotný způsob obhospodařování zahrady. Přihlíží se ke kompostování, využívání dešťové vody, mulčování, pěstování bylinek, ovoc-

Z lenosti

přírodní zahrada vzniknout nemůže.

Je to koncept, filozofický přístup.

Zanedbaná zahrada se nestane tou přírodní, ale vždycky zůstane zanedbanou.

ných keřů, ke střídání plodin nebo k bezpečným místům pro ježky a ptáky.

Na řadu z takových zahrad se může zájemce podívat a případně načerpat inspiraci. Na webu Institutu Veronica je mapa míst, kde se zahradníci v souladu s přírodou. Mnohé z nich jsou přístupné veřejnosti, pořádají se zde exkurze a jsou častým cílem školních výprav. Zejména městské děti se zde mnohdy poprvé setkávají s některými druhy rostlin, keřů a stromů.

NA PRVNÍ POHLED NEUPRAVENÝ DVOREK NEMUSÍ ZNAMENAT LENOST MAJITELŮ

Samozřejmě se lidé, kteří se rozhodli pro volnější starost o svou zahradu, setkali s názorem, že jde spíše o výmluvu a že jsou pohodlní. S tím ovšem nesouhlasí ředitelka Svazu zakládání a údržby zeleně Jana Šimečková. „Přírodní zahrada je koncept, filozofický přístup, který nemůže vzniknout z lenosti. Zanedbaná zahrada se nestane tou přírodní, ale vždycky zůstane zanedbanou,“ říká Šimečková.

Když už se majitel pozemku pro koncept přírodní zahrady nadchne a chce si ji vybudovat, měl by vyhledat pomoc profesionálů. „Zahrady by měli pro-

jektovat zahradní nebo správněji krajinářští architekti a realizovat zahradnické firmy a zahradníci. Stejně jako domy projektují architekti a staví stavební firmy nebo zedníci,“ říká Šimečková.

Jako organizátorka soutěže Zahrada roku pak Šimečková letos navštívila patnáct zahrad nejrozličnějších typů, stylů a velikostí, od malého atria přes zahradu u funkcionalistické vily. Všímá si přitom, že pojem „klasická“ zahrada se již prakticky vytratil. „Logicky každá zahrada je úplně jiná, a tak je to správně. Zahrada musí korespondovat s domem a svým okolím a přiměřeně respektovat přání a nastavení majitele, a to jsou přesně ta kritéria, která porota hodnotí – kompozici, osobitost, funkčnost zahrady – jak zahrada odpovídá zadání majitelů a jejich potřebám, možnosti využití zahrady,“ vysvětluje Šimečková. ▶

INZERCE

INZERCE

Hezká střecha z Česka

Z České republiky pochází mnoho kvalitních výrobků. Některým z nich se daří i v zahraničí a střešní krytiny EUREKO se řadí mezi ně. Tato krytina se vyrábí z recyklátu, takže dává už jednou použitým plastům dlouhodobé a smysluplné využití. Svoji kvalitou i životností mnohdy předčí nejednu konkurenci. Krytina je nenasákavá, neдрží se na ní mech a nevadí jí prudká změna počasí. Je pochozí, extrémně lehká, pevná a houževnatá. Proto se také nejčastěji využívá na českých horách a nejen tam. Krytina je dokonalou volbou pro rekonstrukci, ale i chytrým řešením u novostaveb.

Krytiny EUREKO svým vzhledem a designem matou. Mohou totiž připomínat betonovou tašku, historickou břidlici, azbestové šablony, ale i tolik oblíbený dřevěný šindel.

Posud'te sami...



EUREKO®

Stylová střešní krytina
Obora č. p.197
Louny 440 01
777 242 062

www.eureko.org

EKO13578



► I V DŽUNGLI MUSÍ BÝT VIDĚT ZÁMĚR A AKTIVITA

Nedá se s určitostí říct, že by majitelů přírodních zahrad bylo v některé demografické či socioekonomické skupině více nebo méně. „Řekla bych, že jsou vhodné pro každého. Ale především pro ty, kdo mají rádi přírodu a chtějí s ní spíš spolupracovat, než aby s ní bojovali. Někdy mají lidé mylný dojem, že je přírodní zahrada spíše džunglí a divočinou, ale není to pravda,“ poznamenává Martina Petrová ze spolku Přírodní zahrada. „Možná má styl divočejší zahrady někdo rád a chce to tak mít, ale přírodní zahrady musí mít styl a musí v nich být poznat záměr a aktivita zahradníka, nemůže to být zcela jistě zahrada ponechaná ladem,“ doplňuje Petrová.

„Přírodní“ zahradník se rovněž musí připravit na skutečnost, že bude muset v první řadě dbát na to, co příroda umožní, a nikoliv na to, co si on přeje. „V zásadě doporučujeme přizpůsobit se podmínkám stanoviště na vlastní zahradě a nechtít za každou cenu mít na pozemku to, k čemu zde nejsou podmínky. Například těžko vypěstujeme kanadské borůvky, když na zahradě nemáme kyselou půdu nebo přímo rašeliniště,“ nastiňuje Petrová.

Jedním dechem pak dodává, že neexistuje pouze jeden druh přírodní zahrady. Fantazii se proto meze nekladou. Člověk si může u domu vytvořit venkovskou nebo selskou zahradu, tak i zahradu v japonském stylu nebo minimalistickou u moderní novostavby či francouzskou, která má přímé linky a ornamenty i krátce strížený trávník. „Všechny styly zahrad ale musí splňovat kritéria přírodní zahrady bez ohledu na množství péče, které potřebují,“ uvádí Petrová.

Právě množství péče je pro mnohé pádným argumentem, proč začít zahradničit v přírodním stylu. „Taková zahrada vyžaduje menší péči a nižší náklady

↑ PENÍZE, KTERÉ RODINA UŠETŘILA ZA DOVOLENOU, NA NÍŽ V LOŇSKÉM ROCE NEVYJELA, SE DAJÍ INVESTOVAT RŮZNĚ. NAPŘÍKLAD JE LZE VLOŽIT DO ZAHRADY A VYBUDOVAT NA NÍ BIOBAZÉN.

na údržbu než ta klasická. Samozřejmě to určitě nelze tvrdit o všech přírodních zahradách, protože každá je originál, ale většinově to platí,“ myslí si Petrová. Významným způsobem lze například ušetřit peníze, pokud se v zahradě zachytává dešťová voda. Nemusí se pak čerpat ze studny nebo z vodovodu. To samé platí i o mulčování, které udržuje záhonky déle vlhké. Spotřebovávají pak méně závlaky nebo dokonce žádnou, čímž se snižuje náročnost péče. „V přírodních zahradách se dále také neseká trávník každý týden, a i tímto opět šetříme čas, námahu i peníze,“ dodává Petrová.

V některých zahradách už se s klasickými trávníky nesetkáme. „Stále častěji se objevují druhově pestré porosty nebo louky, které na větších zahradách částečně nahrazují intenzivně udržované trávníky,“ popisuje ředitelka Svazu zakládání a údržby zeleně Jana Šimečková. „Také je našťastí pryč doba monotónních živých plotů z tují, objevují se vícedruhové živé ploty z listnatých keřů, jehličnany nahrazují listnaté stromy. Skoro na žádné zahradě nechybí záhony kvetoucích trvalek. Touha vypěstovat si své bylinky či zeleninu je zcela zřejmá. Na každé zahradě je pěstební koutek a opět se vrací ovocné keře a stromy. Samozřejmě jsou i kompostování organických zbytků,“ vyjmenovává stále častější trendy Jana Šimečková.

KORONAVIRUS VYHNAL LIDI VEN

Oslovené expertky se shodují, že za zvýšený zájem lidí o zvelebování okolí rodinného domu či chaty může zejména pandemie koronaviru. „Lidé byli loni více doma a udělali hodně práce na zahradě, na kterou si dříve nenašli dost času. Také se o přírodní zahradničení zajímají i v souvislosti s klimatickými změnami,“ uvádí Martina Petrová. Koronavirus však způsobil zvýšený

zájem nejen o zahrady, ale také o přírodní bazény a jezírka. „Mám informaci od jedné členské firmy, že realizovala na zahradě biobazén pro rodinu, která ušetřila peníze původně určené pro dvě exotické dovolené. Zejména loňské jaro bylo velmi hektické a firmy měly spoustu zákazníků,“ upozorňuje na Jana Šimečková.

Skutečnost, že firmy specializující se na přírodní jezírka a biobazény zažívají během koronaviru zlaté časy, potvrzuje i Daniel Zámarský ze společnosti jezirkanaklic.cz. „Mnoho lidí nemůže k moři, a přesto chtějí strávit léto u vody. Přírodní jezírka mají navíc jednu důležitou vlastnost, dají se využívat celoročně. V teplých měsících slouží ke koupání, v zimě naopak k bruslení. Často proto přestavujeme klasický bazén na přírodní jezírko,“ říká Zámarský.

Zároveň upozorňuje, že i o přírodní jezírka je potřeba se dobře starat a na jeho založení si pozvat odbornou firmu. „Někteří lidé si myslí, že stačí vykopat díru, položit fólii a napustit vodu. Je ovšem potřeba myslet na spoustu dalších věcí, jako jsou mělčiny nebo sklon stěn. V opačném případě se začnou v jezírku tvořit řasy a stojí spoustu námahy jej vrátit do požadovaného stavu. A někdy je to nemožné,“ varuje Zámarský.



↑ PŘÍRODNÍ ZAHRA-
DY MUSÍ MÍT STYL
A MUSÍ V NICH BÝT
POZNAT ZÁMĚR
A AKTIVITA ZA-
HRADNÍKA. NEJDE
O VOLNĚ PONECHA-
NÉ ROSTLINY, KTE-
RÉ SI MOHOU RŮST,
JAK CHTĚJÍ.

Jezírka navíc v létě napomáhají celé zahradě – zvlhčují ovzduší, lákají živočichy, mohou sloužit k ochlazení po saunování. „Stejně jako přibývá lidí, kteří nechtějí zatěžovat životní prostředí chemickými hnojivy či pesticidy, přibývá těch, kteří se nechtějí koupat v chemicky upravované vodě a polovinu roku se dívat na díru v zemi, která zabírá velký kus zahrady. Proto doufám, že spíše lidé ustoupí od bazénů, které je potřeba každoročně napouštět, a přikloní se k přírodě blízkým řešením,“ doufá Martina Petrová. ■

INZERCE



S námi po tmě nezůstanete!

- veřejné osvětlení **bezpečné i šetrné k přírodě**
- osvětlení průmyslových hal a areálů
- osvětlení **sportovišť, škol a kanceláří**
- zpracování dotací, **pasportizací a světelných studií**
- poradíme **od A do Z s veškerým osvětlením**



Vám svítíme
na cestu

www.ekosvetlo.cz

INOVATIVNÍ TECHNOLOGIE PRO PODLAHY,
MOSTY, PARKOVACÍ PLOCHY, HŘIŠTĚ, STŘECHY

POLYUREA NÁTĚROVÝ SYSTÉM

- Rychlá vytvrzovací reakce, cca 3–7 vteřin
- Tloušťka od 1 do 10 mm
- Využití v širokém rozsahu teplot a vlhkostí
- Vynikající mechanická a chemická odolnost
- Obsahuje až 100 % pevných látek (neobsahuje rozpouštědla)
- Dobrá přilnavost ke všem podkladům
- Bez obsahu katalyzátoru

Reference:
Pokrytí 270 m²
pro zásobníky vody,
realizováno se
společností DASPRA
BUILDING s.r.o.



Rembrandtin s.r.o.

T: +420 605 113 184 | E: andrej.sazonov@rembrandtin.cz

Member of HELIOS. Part of KANSAI PAINT.

www.rembrandtin.cz

Rembrandtin

Ideální klima pro váš domov

Pro práci i odpočinek



At' už pracujete, nebo relaxujete, díky naší klimatizaci si doma dokážete snadno a rychle vytvořit pohodovou atmosféru. Ocení ji celá rodina i váš čtyřnohý kamarád.

Levně, kvalitně, spolehlivě.

www.greeczech.cz

 **GREE**

Wienerberger e⁴ dům

Postavte si
dům s profesionály



e4 – Zdravý cihlový dům na míru

Wienerberger e⁴ dům představuje **spojení kvalitních stavebních materiálů** Porotherm a Tondach **s řadou služeb a garancí, které úspěšně a spolehlivě provedou investora procesem stavby** k vysněnému rodinnému domu.

Výhody programu e4:

- ✓ garance dodržení dohodnuté ceny domu,
- ✓ **pomoc s vyřízením dotace na výstavbu e4 domu,**
- ✓ ověřené stavební firmy,
- ✓ konstrukční a funkční řešení domu,
- ✓ certifikovaný projektant,
- ✓ slevy na stavební materiál,
- ✓ služby pro svépomocníky,
- ✓ certifikát pro váš e4 dům.

NOVINKA

www.e4dum.cz



Wienerberger